

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, L. Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10.

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. în Reg. publ. per 934—1008.
Trib. Timișoara.
Redactor resp.: Dr. VARNAY ELEMÉR

Havaii gitár

Cseng-peng a jazz-zenekarban és az olvadékony hangú tenorista epedő hangon énekl: — Honolulu, óh Honolulu! A színes lámpás bárhelyiségben, a kavargó dohányfüstben száll a különös melódia és a terem megtelik poézissel, hangulattal. Egy messzi világ, egy messzi, exotikus táj képeit bontakoztatja ki ez a fülledt szenvedélyvel telt zene, egy szigetvilágét, amely ott virul álmatag rejtettségben a Csendes-óceán végtelen vizeinek közepén. Óh, Havai, óh, Honolulu! Ezúttal nem hazudik a muzsikaszó, mikor oly rajongva zengi báját, szépségét. Mert valóban nincs ehhez hasonlatos szépségű táj a világon. Nincs itt sem tél, sem nyár, sem ős, örök tavasz jegyében pompázik az élet az év első napjától az utolsóig. Nem hiába üdülnek itt az amerikai milliók és minden országok pénzfejedelmek. Paradicsomi édenkert Havai és minden bűbájának koronája Honolulu, a főváros, ahol a szivárvány minden színe ölelkezik, ameddig csak lát a szem ebben a sohasem szűnő tavaszban, ebben az ibolyaszínű vegetációban, ahogy a zöldet a kékkel keveri a csendes tenger.

Sehol egy tenyérnyi kopárság, sehol egy árnyalatnyi szürkeség, köznapu unalom. Még a hegyek csúcsain is ott virulnak, ott édesednek a bűja ananász-ültetvények. Itt valóban a szívbe ömlik minden öröm, akárcsak a tündérmesékben. Érthető hát, hogy hallva a havai gitár züm-mögését, odavágyunk ebbe a csodálatos édenkertbe, amely oly végtelen messzi van minden háborútól, gondteli tülekedéstől. Sőt meglegednénk mi sokkal kevesebbel is, hisz oly gyakran mondogatjuk, hogy boldogok lennénk már bármilyen lakatlan szigeten is. Csak hogy a messziség csal. És talán mégsem olyan igaz a havai gitár muzsikája sem. Vagy legalább is nem lesz már sokáig igaz. Mert Havai szépséges szigetei fölött is immár katonai repülőgépek kóvályognak. Sőt újabban hadikikötő is létesült már ott. Oahu szigetén kétszáz katonai repülőgép áll készenlétben és előkészületek történtek már arra is, hogy bármikor repülőgépgyárak kezdhesse-nek munkába, ha a körülmények úgy kívánják. Tengalattjárók állanak ott csatasorban és megépítették már a világ legnagyobb betondokkját is, ahol nagy csatahajók és cirkálók is védelmet találhatnak.

De miért e lázas előkészületek egy sziget-csoporton, amely oly távol esik minden más emberi civilizációtól? A távolság nem mentség. Éppen az a körülmény, hogy a Havai szigetek pont a Csendes-óceán közepén fekszenek, igen súlyos ok arra, hogy rajta legyen a katonai körök szeme. Már rádióállomások is létesültek, ahonnan a világ minden tájára lehet hírt adni, már amerikai katonák érkeznek nagy csoportokban helyőrségi szolgálatra, még a rég kialudt öreg Diamond Head nevű tűzhányót is bevonták katonai szolgálatra, mely gyomra kibetonozva ágyúállásként szolgál és egyszersmind remek védőhelyül legalább kétszáz ezer katona számára. Ez a szigetecsoport lesz Amerika Gibraltárja japán-amerikai összecsapás esetén. Ha ez a háború megvalósul, akkor majd lezárul a boldogság kora a csendesóceáni szigetekben.

Havai, a földi édenkert, mint stratégiai központ. Ismét leszámolhatunk egy illúzióval. Azzal a reménységgel, hogy van e kerek földön még hely, amelyet nem fenyegethet a háború tüzesóvája. Nem, nincs már egy talpalatnyi hely sem az öreg glóbuszon, amely feltétlen biztonságot nyújtana. A háború lehetősége mindenütt ott lappang, mint az alattomos parázs a hamu alatt. Nincs messziség, nincs elfelejtett édenkert, nincs Honolulu. De ebből legalább van egy, habár keserű, de biztos tanulságunk. Még vágyainkban is kár képzelnünk, ficánkolni, jobb sors-fedezőket keresni. Biztonság már az óceánok legelrejtettebb szigetein sincsen.

(F.)

Megalakult az új francia kormány

Reynaud magának tartotta a külügyi tárcát
Chautemps helyettes miniszterelnök

Párisból jelentik: Reynaud Paul megbízott miniszterelnök csütörtökön, a kora délelőtti órákban, megkezdte kormányalakítási tanácskozásait a pártok vezető politikusaival. Először Chicheryvel, a radikálisok parlamenti csoportjának elnökével tanácskozott, aki a kedd éjszakai ülésen előterjesztette a napirendi javaslatot, amely a kormányválságot előidézte. Utána a designált miniszterelnök De Monziet kérte magához és vele tanácskozott.

A francia lapok nagy cikkekben foglalkoznak a kormányválsággal és annak eshetőségeivel. A Matin azt írja, hogy a kormányválság nem a gyengeség jele, hanem a cselekvési akarat határozott megnyilvánulása. A háborús kormánynak egyetlen célja kell legyen: a győzelem.

A REYNAUD-KORMÁNY

Párisból jelentik: A francia kormány bizonyos módosításokra való fenntartással megalakult. Ezek a módosítások az utolsó percben is lehetségesek. Az új kormány névsora a következő:

Miniszterelnök és külügyminiszter: Paul Reynaud.

Nemzetvédelem: Daladier.
Helyettes kormányelnök: Camille Chautemps.
Haditengerészet: Campinschi.
Légügyi miniszter: Laurent Eynac.
Hadfelszerelés: Dautry.
Igazságügy: Sarrol.
Pénzügy: Iamoureux.
Belügy: Henry Roy.
Kereskedelemügy: Pouis Rollin.
Gyarmatügy: Mandel.
Nemzetnevelésügy: Sarraut, vagy Delbos.
Földművelésügy: Quaila.

Ostromzárügy: Monnet.
Közmunkaügy: Bemonzie.
Munkaügy: Pommaret.
Postaügy: Fevrier.
Tájékoztatásügy: Frossard.
Kereskedelmi tengerészet: Rio.
Közegészségügy: Pernod.
Nyugdíjügy: Rivier, vagy Taurins.

Allamtitkárok, miniszterelnökség: Raymond Vidal, külügy: Champetier de Riebes, belügy: Jacquinet, hadügy: Ducauz, pénzügy: Laniel, a kiűrtett Elzász-lotharingia államtitkára: Schumar, haditengerészetügy: Blanco, munkaügy: Albertin.

ANGLIÁBAN IS KORMÁNYATALAKULÁST SÜRGET A KÖZVÉLEMÉNY

Londonból jelentik: A csütörtökön reggel megjelent angol lapok nagy része a kormány átalakítását követeli és azt kívánja, hogy háborús kormány létesüljön, amely nagyobb eréllyel vezesse az ügyeket.

A Daily Mail jelenti, hogy Chamberlain a húsvéti szünet alatt foglalkozni fog a kormány átalakításának kérdésével. Nagyon valószínű, hogy

megalakul a háborús kabinet

és a miniszterek száma kisebb lesz, de felelősségük nagyobb a jelenlegiekénél. A franciaországi események hatása meg fog mutatkozni az angol belpolitikában is.

A News Chronicle azon reményének ad kifejezést, hogy Anglia követni fogja Franciaország példáját és bizonyítékát adja politikai realizmusának.

(Rador.)

Anglia kitérő választ adott az olasz tiltakozó jegyzékre

Az olasz—angol gazdasági egyezmény ientartására törekszenek

Londonból jelentik: Nagybritannia római nagykövete tegnap átnyújtotta kormánya választ a március 3-án kelt olasz tiltakozó jegyzék-re. Az angol válaszijegyzék megállapítja, hogy amikor a nemzetközi törvények elveit alkalmazzák, figyelembe kell venni azt a tényt, miszerint az angol kormány olyan ellenféllel áll harcban, amely számtalanszor megsértette ezeket az elveket, de az emberiség elveit is. Az olasz kormány meg fogja érteni, ha az ellenségnek továbbra is megengednek, hogy büntetlenül sértse meg a nemzetközi törvényeket és folytassa üzemeit az alatt, amíg Nagybritannia a legnagyobb elővigyázattal tartja be a nemzetközi törvények által rá rótt kötelezettségeket, ez a körülmény előnytelenül befolyásolná a háború menetét.

Nagybritannia nem kívánja ellenfele módszereit utánozni, amely módszerek következtében az angol és semleges hajókon kívül az olasz hajók is szenvedtek. Éppen ezért kívánta azokat az elveket alkalmazni, amelyek mint hadviselő felet őt is megilleti.

Minden erőfeszítést megtettek arra, hogy

az olasz és semleges kormányokat megkíméljék a dugarúk ellenőrzésének hátrányaitól. Az angol kormány tudomásul veszi az olasz kormánynak azt a kijelentését, hogy az angol kormány által fogantositott intézkedések veszélyeztetik az 1938 áprilisában megkötött olasz—angol gazdasági és politikai egyezményt. Nagybritannia kormánya nagy fontosságot tulajdonít ezeknek az egyezményeknek, amelyek a Földközi-tengeri politika megszilárdítására vezettek. Nagyon sajnálatos volna, ha ez az egyezmény szenvedne azon intézkedések következtében, amelyeket Angliának, mint hadviselő félnek jogában áll foganatosítani. A háború kitérőre óta az angol kormány és az olasz hatóságok mindent megtettek, hogy kiűszöböljenek olyan sűrűlő felületet, amely az idők folyamán keletkezhet. A brit kormány válasza hiábavaló lenne, ha nem tudná meggyőzni az olasz kormányt arról, hogy az angol kormány minden lehetőleg megtesz Olaszország és a semleges államok javára, ami összeegyeztethető a háború további vezetéséhez szükséges törvényes intézkedésekkel.

(Rador.)

Szász Pál magyar szenátor beszéde a szenátusban a költségvetés tárgyalásán

Bírálat a tulbuzgó pénzügyi közegek működéséről. — A magyar kisebbség kiveszi részét a köteleességek vállalásából. — Ma nem a népszerűség hajhászásának korát éljük...

A szenátus most tárgyalja a költségvetést és a nap-nap mellett folyó tartalmas vita azt mutatja, hogy a törvényhozók alaposan megvitatják az állam háztartását, mielőtt annak költségeit elfogadják. Régi parlamenti szokás szerint a költségvetési vita során hangzanak el a bírálatok a kormány működése felett és ezt az alkalmat használta fel Szász Pál dr. magyar szenátor, az EMGE elnöke, a romániai magyar kisebbség egyik kimagasló szellemi vezére is, hogy feltárja a panaszokat és azok orvoslását kérje. Szász Pál dr. higgadtan, megfontoltan, komolyan és meggyőzően beszélt. Amit mondott, az mind méltánylandó és szavaiból kiértett, hogy ezúttal nem csupán egy politikai véleménye hangzik el, hanem hogy Ardeal (Erdély) magyarsága sorakozik fel tömören a szenátor mögé. A romániai magyar kisebbség részvétele az állami életben csak eredményeket hozhat és amint Szász Pál dr. nagyszerű szenátusi beszédéből ki világlik, szükség is van arra, hogy az ország legszámtalvább kisebbségi népi csoportja hivatott vezetői útján elmondhassa, mit tart jónak és mit elvetendőnek.

— A jelen költségvetés nem tartható normálisnak, — mondotta — mivel az idő sem normális. Ha az lenne, nagyon sok kritikát kellene gyakorolni felette. Minthogy a mai kivételes helyzet diktálta szükség-költségvetésről van szó, azt általánosságban el kell fogadnunk. Tudjuk, hogy mindnyájunknak vállalnunk kell a súlyos köteleességteljesítést és népünk vállalja is, de nem mindegy, hogy miként. Iorga királyi tanácsos és szenátor rámutatott arra, hogy a lelki összhang elengedhetetlen szükségessége a mai időknek. Ezt mindnyájunknak éreznünk kell, ha nem is láthatjuk, hogy mi a jövő fejlődési iránya. Lehet, hogy azok a problémák, amelyeket ma lényegeseknek tartunk, egy év múlva már alig lesznek fontosak. Mindenesetre

fontos, hogy népünk azzal a meggyőződéssel vállalja a fokozott teherviselést, hogy az saját érdekeit szolgálja.

Ezzel kapcsolatban megemlítem, hogy vasárnap Odorheiu (Székelyudvarhelyen), a székely földművesek gyűlésén, alkalmam volt ismételtén meggyőződni, hogy elkerülhetetlenül szükséges a közvetlen személyes kapcsolat állandó fenntartása és a megfelelő tájékoztatás, hogy egészséges közvélemény alakuljon ki. Kérjük, hogy erre a lehetőséget adják meg.

— Amikor népünk megértéssel viseli a kötelező terhet, — folytatta Szász Pál — kötelesemmek érzem, hogy a kormány minden tagját kérem,

kölcsönös együttműködéssel biztosítsák az adófizető polgárok termelő munkája számára a lehetőséget,

valamint munkájuk megfelelő ellenértékének elnyerését, mert csak így teljesíthetjük a kijelölt köteleességeket. Kérem a pénzügyminiszter urat, hogy sürgősen intézkedjen a rekvizitációs bönök kifizetése érdekében, mert az elengedhetetlen a közbizalom megerősítéséhez. Kérem továbbá a pénzügyminiszter urat megfelelő intézkedését, hogy

az adóbeajtó közegek igazságosan, részreahajlás nélkül és emberségesen járjanak el. A pénzügyi közegek hivatása a költségvetés végrehajtása, nem pedig a csendőrké.

Egy tulbuzgó pénzügyi közeg hibás eljárásával többet árthat, mint amennyit használ az esetleg elért pénzügyi eredménnyel.

— Népünk résztvevő és résztvesz ma is köteleességének teljesítésében és ezzel kapcsolatban rá kell mutatnom azokra a minden elismerést kiérdemlő teljesítményekre, amelyeket mind népünk, mind intézményeink a hadfelszerelési bõ.

A Szovjet nem engedi, hogy a skandináv szövetség létrejöjjön

Ujabb követelésekkel lép fel a finnek ellen Molotov husvétkor Berlinbe megy

A Rador hírszolgálati ügynökség jelentései

Stockholmból jelentik: A Stockholms Tidningen című lap moszkvai tudósítója jelentette, hogy Molotov nyilatkozott a Tass ügynökségnek és kijelentette, hogy

Oroszország nem tűri a Skandináv-államok védősövetségét. Szovjet felfogás szerint Finnország a negyedik balti állam.

A Szovjet újabb finnországi követelésével kapcsolatban a Stockholms Tidningen Moszkvából a következőket jelenti: A finn delegáció és a szovjet megbízottaknak a békeszerződés ratifikálására vonatkozó első találkozása alkalmával az oroszok kijelentették, hogy

a határt nyugati irányban még jobban ki kell terjeszteni,

mint ahogyan azt eleinte hitték. A lap tudósító szerint a finnek kénytelenek elfogadni ezeket az újabb feltételeket. Ugyancsak a Stockholm Tidningen híradása szerint

Molotov husvétkor Berlinbe utazik.

A SZÖVETSÉG MEGKÖTÉSE HÁBORÚS OK LENNE

Helsinkiből jelentik: Hír szerint a finn kormány elutasítja az északi szövetség elleni orosz ellenvetéseket. Finn politikai körökben azt hiszik, hogy a szovjetkormány kifogásai az ellen, hogy a finnek, svédek és norvégek szövetséget kössenek, csakis tévedésen alapulhat, mert a szövetség csakis védelmi jellegű és nem irányul senki ellen. Ezért a szerződés orosz értelmezése tarthatatlan.

A kormányhoz közelálló Tagblad foglalkozik a moszkvai vétóval és kiemeli, hogy ilyen

Ne felejtse el, hogy egy üveg FERNET BRANCA a zóna területén csodákat művel

nok jegyzése alkalmával felmutattak. Megméltelyezi a közvéleményt, aki akár a sajtóban, akár a nyilvánosság előtt tett egyéb nyilatkozatban nemcsak nem ismeri el a köteleességek becsületes teljesítését, hanem kétségbe is vonja, sőt ellenkező magatartással vádolja meg népünket.

Ma nem a népszerűség hajhászásának korát éljük, hanem komoly felelősség vállalásának idejét.

— Szenátor urak, kérem, vegyék tekintetbe azokat a nehézségeket, amelyekkel meg kell küzdenünk. Ne várjanak tőlünk lehetlenséget, hanem támogassanak a lehetőség megvalósításáért folytatott munkánkban. A fentiek szellemében a külügyminiszter úr jelszavának jegyében: „béke, rend, biztonság“ — a költségvetést általánosságban elfogadom.

körülmények között felesleges minden további tárgyalás, mert, tekintettel a moszkvai állásfoglalásra, ez esetleg csak háborús bonyodalmat idézhetne fel.

TÜNETES UPSALÁBAN A SVÉD KORMÁNY ELLEN

Stockholmból jelentik: Upsalában nagy tüntetés volt, amelynek során beszédek hangzottak el. Az összes svéd politikai pártok szónokai élesen támadták a kormányt Finnországgal szemben tanúsított politikája miatt. A szónokok Finnország megcsonkítását a legnagyobb csapásnak mondták, ami valaha Svédországot érte.

ÚJABB OROSZ KÖVETELÉSEK

Stockholmból jelentik: A Stockholms Tidningen című lap moszkvai tudósítója jelenti, hogy az orosz kormány újabb követelésekkel lépett fel Finnországgal szemben.

CORSO mozi

bemutatja húsvéti szenzációs filmjét:

Tűz a határon

A főszerepekben:

HÖRBIGER ATTILA, MAURUS GERDA,
és
SCHLETON HANS ADALBERT

Nagy és kemény, mint a határhegyek maguk, az ottlakók küzdelme. Késhegyig menő harc jellemzi a hegyek között lakó határőrök életét

A METRO híradó szenzációs premierje
D. u. 3 órakor 17 leles helyárrakkal:

Utolsó Katalin

A főszerepben

Gaál Franciskával

Kilenc angol hajót süllyesztettek el a német repülők

Megtámadtak egy, a La Manche-csatornán közlekedő hajót is

Berlinből jelentik: A német hadvezetőség jelentette: A nyugati fronton, a Mosel és a Palatinus erdő között helyi jelentőségű tűzérési és járőrtevékenység volt. Március 20-án este német bombázó gépek Scapa Flow magasságában megtámadtak egy angol kereskedelmi hajó-karavánt, amelyet hadihajók és repülőgépek kísérték. A német repülőgépek ugyan csak támadást intéztek a La Manche csatornában egy felfegyverzett kereskedelmi hajó ellen is. A karavánt szétszórta. Kilenc, részben hadi, részben kereskedelmi hajó, összesen becslésszerint 42 ezer tonna úrtartalommal, elsüllyedt, másik két kereskedelmi hajó, 11 ezer tonna úrtartalommal súlyosan megsérült. Egy ellenséges repülőgépet lelőttek, egy német gép pedig nem tért vissza kiindulási pontjára.

Március 20-án reggel több brit felderítő gépet figyelték meg a Friz-szigetek közelében. Ezeket a gépeket a német légharító tűzérési szétzórta. A legutóbbi értesülések szerint a brit légihaderő a Syt-sziget ellen intézett támadás során, keddről szerdára hajló éjszaka három repülőgépet veszített.

Londonból jelentik: A franciaországi angol expedíciós hadsereg parancsnoksága közli: Tegnap éjjel egy angol járőr sikeres haroba bocsátkozott egy ellenséges járőrrel. Hosszantartó elkeseredett ütközet után öt ellenséges katonát megöltek és egyet elfogtak. Az angol járőrnek nem voltak veszteségei.

(Rador.)

Összhangba hozzák az orosz-német-olasz külpolitikát

Cáfolják Göring és Ribbentrop moszkvai utazását

Amszterdamból jelentik: A Reuter-ügynökség híradása szerint Berlinben híre jár, hogy a hűség hírnevek előtt fontos politikai események következnek be. Azt hiszik, hogy a Moszkvába utazott berlini szovjet követ találkozást készít elő több német birodalmi és szovjet vezető között.

Semleges körökben úgy tudják, hogy Ribbentrop és Göring Moszkvába utaznak, mások viszont arról beszélnek, hogy Molotov megy Berlinbe.

A Telegraph berlini tudósítója jelenti, hogy diplomáciai körökben német-olasz-orosz közös nyilatkozat kiadását várják, amelyben leszögezik annak szükségességét, hogy új Európa alakuljon, amelyet e három nagyhatalom vezetne.

Berlinből jelentik: A szovjet nagykövet tegnapi váratlanul Moszkvába utazott. Utazását a brenneri találkozóval hozzák összefüggésbe, mert változatlanul fenntartják német politikai körökben, hogy

a német-olasz-orosz külpolitika bizonyos célból való összhangba hozása küszöbön áll.

Allítólag már ma nagyjelentőségű politikai esemény bekövetkezésével kell számolni. Ezzel szemben illetékes helyen továbbra is cáfolják, hogy Göring vagy Ribbentrop Moszkvába utazna.

CÁFOLJÁK A VATIKÁN ÉS NÉMETORSZÁG KÖZÖTTI TÁRGYALÁSOKAT

Rómából jelentik: A Stampa vatikáni értesítése szerint Ribbentrop német külügyminiszter pápai kihallgatása óta a Vatikán és a német birodalom között élénk diplomáciai tevékenység van folyamatban, amelyet főleg Berlinben Orsenigo Cezar berlini pápai nuncius vezet. Úgy a Szentzsék, mint a német kormány megegyezést óhajtanak létrehozni, ami azonban nem jelenti egyik fél álláspontjának feladását sem. A Vatikán ellene van a jelenlegi konkordátumnak egy újabb konkordátummal történő helyettesítésének és azt kívánja, hogy a már meglévő konkordátumhoz újabb záradékokat fűzzenek.

Rómából jelentik: A Havas-ügynökség jelentése szerint vatikáni felhatalmazott körökben a leghatározottabban cáfolják azokat a külföldi híreket, amelyek szerint a Szentzsék és a Német Birodalom között tárgyalások kezdődtek volna a németországi és a jelenleg Németország által elfoglalt területeken élő katolikusok helyzetére vonatkozó új egyezmény megkötéséről.

KISÉRLETI LÉGGÖMB VOLT A 12 PONTBÓL ALLÓ BÉKETERV

Zürichből jelentik: A Neue Zürcher Zeitung legutóbbi száma foglalkozik a brenneri találkozóval és megállapítja, hogy egyelőre nem lehet várni újabb békeakciót.

A lap rámutat arra a különbségre, ami az olasz és német lapok között található a Duce és a Führer találkozásáról. A német lapok valamennyien azt írják, hogy a két államfő megbeszélése történelmi esemény és rövid időn belül mutatkozni fognak a találkozó eredményei is. Ezzel ellentétben az olasz sajtó leszögezi, hogy nem történt semmi szenzáció és a Brenneren nem hoztak határozatot.

A lap római vélemények alapján a következőkben foglalja össze a Mussolini-Hitler-találkozó eredményét:

1. Olaszország álláspontja nem változott és nem is fog változni.

2. A Berlin-Róma tengely továbbra is fennáll.

3. Nincsen szó Mussolini békeközvetítéséről.

A svájci lap foglalkozik a Newyork Times ismeretes, hamarosan megcáfolt 12 békepontjával is és megállapítja, hogy az amerikai lap cikke minden bizonnyal kísérleti léggömbnek volt számván, de, hogy kinek a kezdeményezéséből indult ki, egyelőre nem lehet tudni. A tizenkét pont elfogadása kompromisszum lett volna, mert azok egyrésze a szövetségesek, másrésze pedig a német álláspont győzelmét jelentené. Mindkét háborús fél a leghatározottabban cáfolja, mintha hajlandó lenne elfogadni a békét, amíg az ellenség nincsen legyőzve.

Az idegek háborúja már nem érdekes — te-

szi hozzá a Neue Zürcher Zeitung, — a világ most a fegyverek háborújára kell, hogy felkészüljön.

AZ ÉLETTÉR NÉGY ELVE

Berlinből jelentik: Minthogy a mai politikai helyzetben igen gyakran szerepel az élettér fogalma, német illetékes helyen szükségesnek tartották ennek a fogalomnak újbóli meghatározását. Eszerint az élettér azt a területet jelenti, amelyen a német nép megtámadhatatlanul, biztonságban akar élni és dolgozni és ahol sohasem keletkezhet többé Németország ellen irányuló politikai kampány. Ebből a célból a Harmadik Birodalom a következő négy elvet követi:

1. A béke elvét, mert az ellenségeskedések kihatással lennének a területekre és a béke elve tartósan megszilárdítaná a feszültség kiküszöbölését.

2. Természetes összhang megteremtését az együvé tartozó területeken belül.

3. A munkaközösség elvét, mert az ilyen élettérben megvalósítható a népek természetes munkaközössége.

Bulgária szigoruan semleges marad

Popoff bolgár külügyminiszter beszéde a parlamentben

Szófiából jelentik: Popoff külügyminiszter a parlament tegnapi ülésén újabb semlegességi nyilatkozatot tett.

— A mostani Bulgária — mondotta a külügyminiszter — jogos érdekeinek hangsúlyozása mellett

a leghatározottabban semlegességi politikát folytatja.

A testvéri Jugoszláviával örök barátsági, Törökországgal barátsági szerződést kötött, Romániával és Görögországgal való kapcsolatai pedig örövendetesen javultak.

4. A nagy és kis nemzetek együttélésének elvét.

Ezzel kapcsolatban hangsúlyozzák, hogy a cseh és német védnökség megteremtése és a versaillesi Lengyelország megszüntetése nem azért következett be, mert ezek az államok kicsik és függetlenek voltak, hanem mert ezekben az államokban ellenségeskedést szítottak a német birodalom ellen. (Német Távirati Iroda.)

A külügyminiszter ezután visszautasította a külföldön Bulgária magatartásával kapcsolatban felbukkant bizonyos híreszteléseket. A Skandináv-államok példája igazolja, hogy a semlegesség legcsekélyebb megsértése maga után vonja a háború kiterjedését. Ez tanulság Bulgária számára, amelynek semlegességét nemcsak valamennyi szomszédja, hanem a nagyhatalmak is, beleértve a hadviselőket, jóváhagyták.

(Rador.)

Anglia tájékozodni fog Welles Sumner utjának eredményéről

Londonból jelentik: Az alsóházban tegnap felszólalás hangzott el arra vonatkozólag, hogy nem lehetne-e megtudni, milyen eredménnyel hagyta el Európát Welles Sumner. Buttler külügyi államtitkár a felszólalásra ezeket mondotta:

— Összeköttetésünk az Egyesült Államokkal annyira kielégítő, hogy számíthatunk az amerikai kormány udvariasságára és rövidesen tájékozódva leszünk Welles Sumner európai látogatásának eredményéről.

Két dán gőzöst elsüllyesztettek

Londonból jelentik: A Reuter-ügynökség jelentése szerint a Bothal és Wiking nevű dán hajókat szerdán reggel elsüllyesztették. Attól tartanak, hogy a legénység 30 tagja életét veszítette. Csütörtökön reggel Anglia keleti partvidékén egy csónakban hét matrózt találtak, akiket megmentettek. A Bothal 2300, a Wiking 1200 tonnás hajó volt.

Egy milliárd dollárért vásárolnak Amerikában a szövetségesek

Washingtonból jelentik: Purvis, az angol-francia vegyes vásárló bizottság elnöke kijelentette, hogy tárgyalások folynak újabb repülőgépek megrendelése ügyében. Az új rendelés összege egy milliárd dollár.

(Rador.)

CAPITOL MOZI

Ma

Az emigránsnő

Nagyszabású dráma, melynek főszerepét

EDWIGE FEUILLERE,

a Comédie Française kiváló művésznője és Jean Chevier játssza

A POLLÓ MOZIBAN

a nagyszerű német vígjáték,

13 SZÉK

Lindbergh zseniális terve: a repülő szálloda

Amerikában olyan repülőgépeket építenek, amelyek száz utast és személyzetet vihetnek magukkal. Amerika—Európa néhány óra

„Uram,
az óceánontúli repülőgépközlekedés arra készíti az „American Airways“-t, hogy oly gépeket építtessen, amelyeknek nagysága, raktsúlya és gyorsasága felülmúlja a forgalomban lévő repülőgépeket.

A szóbanforgó repülőgépet úgy képzeljük el, hogy teherbírása elérje a 11.000 kg-t, egyfolytában legalább 8000 kilométert tudjon berepülni és tengerszinti gyorsasága minimálisan 320 kilométer legyen óránként.

Egyébként a készüléknek 100 utast kell magába fogadnia, toalettefülkékkel, étteremmel és konyhával, amelyben lehető legyen úgy az ételek elraktározása, mint elkészítése. A gépnek ezenkívül még tíztagú személyzetnek kell helyet biztosítania, valamint egy raktárnak és egy postahelyiségnek, amely még az összes személyjegyek eladása esetén is teljes súlyig kihasználtna.

Felkérjük Önöket, hogy egy vagy több tervezetet nyújtsanak be három, hat vagy 12 ilyen repülőgép elkészítéséről, szemellett tartva az általános utasításokat és a függelékben megjelölt feltételeket.

A „Pan American Airways“ nevében

C. A. Lindbergh, ezredes.

Ennek a levélnek, amelyet Lindbergh már két évvel ezelőtt írt, a függelék leszögezte, hogy 6000—7500 méter magasságban, ahol a szárnyas masztodon közlekedését tervezik, a gép bensejében a 2500 méteres magasságnak megfelelő légnyomásnak kell uralkodnia. A gépeknek a különböző régiókban az alábbi minimális gyorsaságot kell elérniük:

Tengerszinten	320 km óránként
3000 m. magasságban	380 km óránként
4500 m. magasságban	405 km óránként
6000 m. magasságban	440 km óránként
7500 m. magasságban	485 km óránként

Ezt a levelet az ezredes, a Pan American Airways megbízásából, Amerika nyolc legnagyobb repülőgépgyártójának küldötte el. (Glenn-Martin, Consolidated, Sikorsky, Boeing, Douglas, Curtiss-Wright, Lockheed, North-American.)

A közvélemény legyintett: komolytalan dolog, képzelés!

Az Egyesült Államokban azonban a hosszútávú kereskedelmi repülésnek már hagyományai vannak, hiszen a 4200 kilométeres New-York—Sanfrancisco és a 13.000 kilométeres Sanfrancisco—Honkong távon valóságos szárnyas szállodák közlekedtek eddig is. S így nem csodálható, hogy mind a nyolc gyár elkészült a tervekkel, amelyek nemcsak elérik, hanem kivétel nélkül felül is múlják a „Pan American Airways“ feltételeit. Mi több, jelentkezett egy kilencedik pályázó is, egy „potyautas“ s úgylátzik, hogy ő a nagy versengés győztese.

Néhány hónap csupán és a levegőben megjelennek a masztodonok, amelyek kivételesen nem pusztulást és halált szórnak, hanem az Atlanti-óceán felett 10—12 óra alatt összekötik Amerikát és Európát. Júliusban vagy augusztusban már könnyen megcsinálhatja valaki a következő programot:

Hajnali 3 óra: postarablás Csikágóban.

Déli fél 1 óra: megérkezés Párisba.

Esti 11 óra: bent vagyok a Sing-Singben.

A repülő luxushotel fürdővel és játékszobákkal

A benyújtott ajánlatok az új légióriások súlyát 60.000—80.000 kilogramban állapítják meg, amelyet 12.000 lóerőt képviselő motorok hajtának. A legnagyobb meglepetést a versenyen kívüli pályázó gépe keltette, amely 76 méter hosszú lenne, kétoldalt egy-egy orsóalakú kocsival. A kabinokat a szárnyakba és ezekbe az orsóba építenék be. A közepén egy külön gondola zárja magába a személyzeti helyiségeket, a tisztai szobákat és a pilótafülkét. A masztodon 8, egyenként 2000 lóerős motor hajtáná előre.

Ennek a gépnek tervezetét a Seversky-cég nyújtotta be, s kilátásai annál jobbak, mert egy óriási acélvállalat, a Compagnie-Budd, a pályázat elfogadásának esetére teljes technikai és anyagi támogatást ígér.

A szárnyas hotel, amelyben fürdő, játéktér és fedélközi sétány is lenne, 7000 méteres magasságban tenné meg az utat, átlagban 480—

700 órákilométer sebességgel. A „jó szezonban“, vagyis április 1-től október 31-ig menetrendjét százszázalékos pontossággal tartaná be, a rossz szezonban a leggyatrább légköri körülmények között sem esne 70 százaléknál alább.

EUROPA IS ÉPÍT

Az amerikai kezdeményezés felcsigázta az európai becsvágyat is és az öreg kontinens legtöbb nagy államában, így mindenekelőtt Franciaországban, szintén meg akarták kezdeni a légi masztodonok építését. Erre azért is szükség van, mert a gőzhajó és a repülőgép párharcában könyörtelen biztossággal a repülőgép győz, amely a hajózást egyhamar avult közlekedési móddá fogja nyomorítani. A repülőgép gyorsabb, kényelmesebb és gazdaságosabb. Ha összehasonlítjuk az ultramodern Normandienek és egy repülőgépnek az adattáblázatát, akkor ez egészen szemléletes lesz:

	Normandie	Mammuth—Hidravion
Teljes tonnasúly	79.000 tonna	120 tonna
Lóerő	160.000 lóerő	12.000 lóerő
Átlagsebesség	55 órákilométer	330 órákilométer
Utasszám	2230	150
Személyzet	1320	25
Építési költség frankban	1200 millió	60 millió
Építési költség utasonként	540.000 frank	400.00 frank
Üzemköltség száz utasra	36.000 frank	11.000 frank

Ehhez hozzá kell számítani, hogy míg a Normandie évenként legfeljebb harminchatszor szelheti át az óceánt, addig egy-egy óriásgep százszor is megteheti az utat. A hidrolánok fenntartási költsége sokkal kisebb, mint az óceánjáró hajóké, ezzel szemben kereskedelmi szolgáltatása nagyobb. A nagyforgalmú hónapokban egymásután indíthatók majd útnak a masztodonok, míg például a Normandienak és a többi luxusgőzösnek a menetrendje kényszerűleg merev.

A francia „S. N. C. A. de Nord“ repülőgépgyár meg is kezdte az első masztodon építését. E gépről, amelynek „Potes Cams 161“ a jelzése, eddig csak annyit szivárgott ki, hogy alumíniumból épül, összsúlya mindössze 40.000 kilogramm és leszállás nélkül 10.000 kilométeres tá-

vot repül majd be, sokszáz kilométeres sebességgel.

Van valami tragikus az öreg világrészeknek ebben a vak rohanásában. Röviddel ezelőtt az egyik afrikai gyarmaton új légi vonalat avattak fel. A gyarmatügyi minisztérium államtitkára odafordult a törzsfőnök felé:

— Ez a repülőgép a te országodat egy nap alatt éri el. Neked meg negyven napra van szükséged. Mit szólsz hozzá?

Az afrikai fejedelem elgondolkozott kissé. — Szóval te egy nap alatt teszed meg azt az utat, melyre nekem negyven nap szükséges. Nagyon jó. De mit csinálsz a 39 másik nappal?

Valóban, mit csinál a büszke európai a másik 39 nappal?

Úgy tetszik, ördögi műveletekre pazarolja el.

ÉDES EMLÉK

Végre süt egy kicsit a nap. Süt a nap és az uccán már meg is jelent a hóvirág. Egy kedves, régi hölgyismerőssel sétáltam éppen, amikor a kofa elénk állt és kínálta a virágait.

Vettem egy kis csokrot és meglátnáltam a hölgyet, aki elvette és megszagolta az illattalan és mégis oly kedves fehér virágokat. Elmosolyodott:

— Talán életem legszebb emléke fűződik egy ilyen uccán vett csokorhoz. Bár az nem hóvirág volt, hanem valami nagyon szerény, sárga virág, talán neve sincs az ilyen virágnak, nyáron árulják kosárazámra az uccasarkokon. Mert nyár volt akkor, amikor azt a bizonyos csokrot kaptam a vőlegényemtől... Látom, hogy csodálkozik, hogy a vőlegényemről beszélek, amikor már unokám is van. Bizony huszonöt éve annak. Délután volt.

— Engedélyt kaptam a mamától, hogy elmehessek kettesben sétálni Ferivel. A Nemzeti Színháznál találkoztunk az óra alatt. Ott tanyázott a csokor is. Feri megvette a virágot. Mit csinál egy tízennyolc éves lány, amikor virágot kap attól a fiutól, akit szeret? Arcához szorítja a csokrot, beszívja illatát, megcsókolja.

En is úgy tettem. Láttam ugyan, amikor orrom felé emeltem a csokrot, hogy az egyik virágszirmon valami fényes, fekete mákszem csillog. Egy hangya. Nem törődtem vele, belelúgtam az orrom a vizes, hideg, földszagu levelek közé.

Aztán moziba mentünk. Kicsi, sötét, eldugott moziba. Ez ugyan nem volt benne a szülői engedelemben, de Isten meg fogja bocsátani bűnünket. Hiszen nem akartunk többet, mint hogy megfoghassuk egymás kezét.

Minden a legszabályosabban történt. Szépen összeszimulva ültünk. Feri gyönyörűket suttogott a fülembe. Persze, nem is láttuk, hogy milyen számot játszanak. Valami török dolog volt, még emlékezem a zenére.

Egyszerre csak csiklandást éreztem a nyakamon. A viszketés szép lassan, a vállamon keresztül hátraszorult a lapockám tájára. A hangya! Az volt és csipni kezdett. Szerettem volna megvakarozni, de nem mertem. Az ember röstell vakarozni a vőlegénye előtt. A hangya bejárta az egész hátamat és amerre sétált, egyre kintzobban viszketett az útja. Tűrtem, szenvedtem. „Erte“ szenvedek, gondoltam, hogy enyhítsek valamit a kinyajmon.

Egyszer csak észreveszem, hogy Feri elengedi a kezem, távolabb húzódik tőlem és roppant szemrehányóan így szólal meg:

— Maga nem szeret engem! Nem is figyel rám!

Nem bírtam tovább, a könnyekkel egyszerre tört ki belőlem:

— De szeretem! Csak egy hangya csípi a hátamat. És nem tudok mit csinálni!?!...

— Persze. Nem ér oda a keze, hogy megvakarhassa! Megengedi?! — kérdezte melegen, de egy kicsit ravaszul. Jó ürügy volt a csirkefogónak, hogy hozzám nyúlhasson.

Nem tiltakoztam. És jól tettem. Kimondhatatlan gyönyör volt, ahogy a vőlegény a hangyát üldözte a hátamon a sötétben. „Merre?!“ — kérdezte gyöngéden. Elkezdtem félénken és szemérmesen dirigálni. Kimondhatatlan boldogság, ha valakit éppen az az ember szabadítja ki a bajból, akit szeret.

Hunyady Sándor.

SCALA MOZI

Ma és minden nap!
Bemutásra kerül BIRÓ LAJOS világhírű regényének filmváltozata.

HOTEL IMPERIAL

1916. Színhely: orosz és osztrák-magyar csatározások ütközőpontja, Lemberg. — Történet: egy daliás huszárfőhadnagy kalandjai és forr ószerelme ezer veszélyen keresztül

Főszerepben:

Almássy főhadnagy

Ray Milland

Anna

Isa Miranda

és „JAROFF“ doni kozák kórus

Jegyelővétel.

Németország Anglia idegét sebezte meg

Hogyan látja egy német tábornok a háború lehetőségeit?
„A német hadsereg a saját erejében és nem a szövetségesek gyengéiben bízik“

A németországi Adelsblatt című folyóirat egyik legutóbbi számában jelent meg V. von Metzsch tüzérségi tábornok alábbi cikke, amely rendkívüli tárgyvilágossággal boncolja a háború folytatásának eshetőségeit. Dacára annak, hogy Németország helyzetét kedvezőnek látja, mégis elismeri, hogy a szövetségesek olyan erőt jelentenek, amellyel nehéz hamarosan végezni. Metzsch tábornok az általános véleménnyel szemben sokat tart az angolok kitartó erejéről és nem hisz Franciaország közeli összeomlásában sem.

— A háború Anglia számára — írja a cikk — eddig nagy kiábrándulásokhoz vezetett. A régi rendszerű blokádnak elégtelennek bizonyult és Németország egy félévi háború után nem tört meg. Láthatják, hogy lehetetlen katonai győzelem nélkül Németországon felülkekedni, de ehhez az eddigi erők elégtelenek. Ehhez nem elegendő önmagában sem a tengerészeti, sem a légi erő, éppen úgy, mint a tisztán gazdasági jellegű háború. Ezenkívül: a semleges államok most sokkal tartózkodóbban viselkednek a szövetségesekkel szemben, mint 25 évvel ezelőtt. Az a nagy „csapás“, amelyet a szövetségesek Németországra mérni akartak és amely a semleges államokat háborús hangulatba ragadta volna, — egyszerűen elmaradt. Ehelyett a Lengyelországban elért német győzelem aggályokat, megfélemedést okozott. A tengeri háborúban jelentkező német kezdeményezések a tengerparti államokban növekvő nehézségeket idéztek elő. A német sikerek túlhaladják az angol eredményeket és ez utóbbiak a nagy német kontinentális területen alig éreztetik hatásukat. Németország félesztendő háború után hátulról, vagy oldalról egyáltalában nincsen fenyegetve és így eredeti — 1939 szeptember 1-én — jelentkező harchelyzete lényegesen javult. Ezzel szemben a nyugati hatalmak egy lépéssel sem tudták a háborút közelebb vinni a döntéshez, — holott minden stratégiai célja a döntés elérése.

— Nem azért írjuk ezeket, hogy a német háborús feladatokat könnyűeknek tüntessük fel. Tény azonban, hogy Angliának hosszújárátú háborúra kell felkészülnie, milliós hadsereget kell lábra állítania, hogy a szárazföldön támadhasson. Ehhez a lord Kitchener No. 2. kísérlethez évek kellene. Csak a jövő mutatja meg, hogy lehetséges lesz-e Anglia számára ilyen hosszújárátú, évekig húzódo tervezetet megvalósítani. Ezidőszereint nagy nehézségei vannak a semleges és a hadat nem viselő országokban (ez a kettő ugyanis nem ugyanaz). Skandinávia és Szíria nagyobb port vernek, mint azt az angol-francia kormány előre várta volna. De nem megy az együttműködés az angolszász országokkal sem simán. Az USA saját felszerelése annyira igénybe veszi a hadüzemek kapacitását, hogy a nyugati hatalmak igényeinek kielégítésére elégtelen hadiárú marad. Bizonyos mértékben Kanada segethet, de a kanadai hadfelszerelési ipar csak évek múlva jut kifejlődéshez. Beszélnek arról, hogy az amerikai ipar segítségével az angol-francia repülőgép állomány harmincezerre emelhető, tény azonban, hogy az amerikai repülőgépipar korlátozott és a semlegeségi törvény felüggesztése óta alig történt lényeges szállítás Európába. Azonkívül még az újvilágban felhalmozott hatalmas angol és francia aranykészletek sem elegendők — a cash and carry elvének fenntartásával — a tervbevetett hadianyagbeszerzés fedezésére. Egyebekben az amerikai külpolitika a közeli elnökválasztás befolyása alatt áll és annak a jelöltnek van a legtöbb esélye, aki a benemavatozás elvének legmegfelelőbb politikát hirdeti. Egy katonai beavatkozást hirdető jelölt esélyei Amerikában a legminimálisabbak lennének.

— Ez is lényeges angol csalódás. Természetes, hogy mindez nem bír abszolút befolyással a háború végső kimenetelére. Sok függ attól, hogy az előbb, vagy utóbb meginduló „nagy harcok“ milyen lélektani befolyással bírnak a semleges és nemhadviselő államokra? Ezek valamennyien saját létérdekeiknek megfelelően viselkednek addig a pontig, amíg hatalmukban is áll az életfeltételeiket szolgálni. De a békebeli lét függvénye a most folyó háborúnak és azok a számítások, amelyek a jövőbe akarnak világítani, szoros kapcsolatban állanak a háború kimenetelével. Ma pedig: még mindig a háború elején állunk, vagy

annak a második fejezetét éljük, ha a lengyel hadjáratot az első fejezetnek tartjuk.

A második fejezet a német repülők és tengeraltjárók sikerétől hangos. Ezek az eredmények az elsüllyesztett hajók tonnatartalmának mennyiségében nyerne számszerű kifejezést. De ne ragadtassuk el magunkat. A csatornán át, éjjel, rövid futamokban sok minden megy Angliába és ezek a járatok pótolják Anglia kedvezőtlen „sziget-helyzetét“. Új hajók építésével, vásárlással és kalózkodással óriási erőt fejtenek ki az elvesztett hajóirtartalmak pótlása végett. És e tekintetben nem szabad Anglia elszánt tettei kedvét lekicsinvelni, ha mindjárt nem is hiszünk Churchill színes számításainak. A hajótér az ő életterük. Életük a biztos hajóút. Mi viszont Angliának ezt az idegét támadiuk meg, fennmaradván a kérdés, hogy azt milyen mélyen tudjuk megsebezni.

Reméljük: hogy elég mélyen és elég gyorsan és az ellenséges hadvezetés többéves, finomra szőtt terveit keresztelni tudjuk, még mielőtt

azok kivételre kerülnének. De gondolnunk kell arra, hogy olyan ellenféllel állunk szemben, amelynek ha vannak is gyengéi, mégis két dologban nem szűkölködik: az anyagi eszközben és a kitartásban. Felesleges tehát, hogy aláhúzzuk minduntalan, hogy Angliában háborúellenes hangulat van, vagy nem akariák a védőtelezettségét, végül, hogy az angol ellenzék bírálja a kormány egyes intézkedéseit. Fontosabb, hogy saját harci erőnket minden eszközzel emeljük.

Nem áll másképpen a helyzet a 2. számú ellenséggel, Franciaországgal sem. Ott Daladier nevén megy a kormányzat, de a hatalmat Reynaud és Mandel bíriák. Jó hazafiak ott gondot csinálnak abból, hogy a nemzet szét fog esni, de a nemzet mégis tovább fog masírozni. Mi, öreg katonák óvakodunk attól, hogy mások gyengéjét a saját erőnknek tudjuk be és tudjuk, hogy a feire mért erős ütése sokszor a lanyhakat is elkeseredett harcosokká teszi.

Baicu Nicolae lett az új rendőrprefektus, aki tegnap már át is vette hivatalát

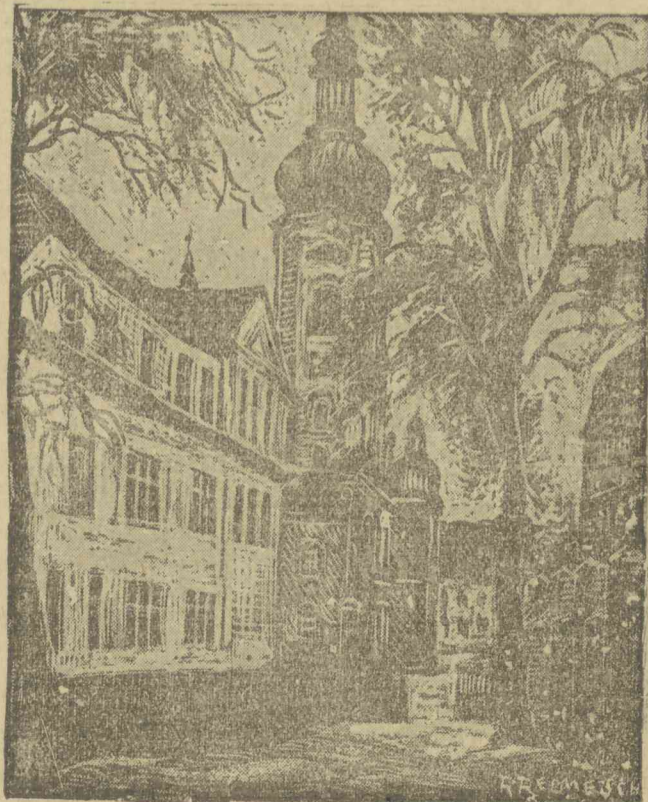
A timisoarai (temesvári) rendőrség vezetésében újabb változás történt, mert a belügyminisztérium megbízásából Baicu Nicolae rendőrfelügyelő került az itteni rendőrség élére. Az új rendőrkvesztor harminckilenc éves és eddig Bucurestiben, a rendőrzvezérigazgatóságnál teljesített szolgálatot. Fiatal kora ellenére is már tizen-nyolc éve áll állami szolgálatban és nagyszerű képességeit igazolja az a körülmény, hogy máris elérte a felügyelői rangot. A nagyműveltségű és rokonszenves, megverő modorú rendőrkvesztor ialomítai származású, de családja Ardeából (Erdélyből) került Ialomitara. Baicu Nicolae rendőrkvesztor 1925—1926-ban már volt Timisoarán (Temesvárott), amikor az itteni tífzertiszti iskolát végezte. Abból az időből a legkellemebb emlékek fizik városunkhoz és az akkor szerzett kedvező benyomások újabb timisoarai (temesvári) tartózkodása alatt remélhetőleg még jobban elmélyülnek.

Az új timisoarai (temesvári) rendőrkvesztor tegnap vette át hivatalát és ebből az alkalomból megjelentek előtte Draghici Aurel dr. rendőrségi titkár vezetésével a rendőrtisztek, akik bemutatkoztak új főnöküknek. A hivatal átadá-

sánál jelen volt Gritta Ovidiu volt timisoarai (temesvári) rendőrkvesztor is, aki iránt az új kvesztor kivételes tiszteletet és nagyrebecsülést érez. Gritta Ovidiu mint kvesztor nyolc éven keresztül vezette a timisoarai (temesvári) rendőrség munkáját és most szívélvesen elbúcsúzott a rendőrtisztektől és a rendőrség tisztviselői karától. Gritta Ovidiu, akit a bucestii rendőrzvezérigazgatósághoz helyeztek át, a belügyminisztérium megbízásából az oradeai (nagyváradi) rendőrség vezetését veszi át, mert Reou Pie dr., az eddigi oradeai (nagyváradi) rendőrkvesztor az aradi rendőrség élére került. A volt timisoarai (temesvári) rendőrkvesztor is a legkellemebb emlékekkel távozik városunkból, amelynek lojális polgárságától ezúton búcsúzik. Epure Pavel rendőrfelügyelő, aki ideiglenesen vezette a timisoarai (temesvári) rendőrséget, továbbra is az itteni rendőrfelügyelőségnél teljesít szolgálatot.

Baicu Nicolae rendőrkvesztor tegnap délelőtt megjelent a királyi helytartóságon, ahol bemutatkozó látogatást tett Marta Alexandru dr. királyi helytartónál és Ciune Gheorghe dr. királyi helytartósági vezértitkárnál.

Pless felsősziléziai város történelmi emlékeit idéző régi temploma

= HIREK =

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

BELFÖLDÖN:

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félévre 400, egész évre 800 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félévre 350, egész évre 700 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1.200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félévre 700, egész évre 1.400 lei.

TELEFON

8-10 és este 9 óra után 28-15.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

NAGYPÉNTEK

Kék áldozati füst gyanánt
Lelkem mélyén homályosan borong valami
Fojtogató érzés, mit nem lehet szavakba kifejezni.
Borong, borong valami a mélyben.
MI? Miért?

Lelki szemeim előtt némán kibontakozik
Egy húsz évszázad előtti kép.
Megdicsőült alkonyati fellegeken át
Három kereszt,
A középső felém ragyog a Golgotán.
És látom, mint tódulnak ezrek és százezrek
Ember-bőrbe bújtatott Luciferek
S önkívületbe őrzöngik:
Keresztre vele! Keresztre vele!

De im, húsz évszázaddal később
Még többen tódulnak felé,
A nagypénteki szent kereszt elé.
Nyomorúságos vackokba, rongyokba öltözött alakok
Kik vállakon nehéz keresztet visznek.
Mennek az élet tövises kálváriáján,
Míg nyomukba jó nyomorúság, könny
És bűn...
Mert Ádám és Éva fiait bűnben születnek
és bűnben nevelkednek.
Ajkaikon százszorta erősebben hallik
Az istenkáromlás vétkes szózata:
Keresztre vele! Keresztre vele!
Bár lelkükbe cseng a megváltás szava:
„Megbocsájtok nektek,
Hisz nem tudjátok, mit cselekedtetek!”
Őrzöngenek, tódulnak
Tovább! Tovább!
Nyomorúságban, könnyben, fájdalomban, gyötrel-
lemben
Tovább! Tovább!

De megtorpannak.
Eléjük döbben a nagypénteki szent keresztalál.
A Halál.
A fájdalomtól megkínzott arcok megvonaglanak.
A reszkető térdek porba hullnak.
Silkoltás hangzik a síralomvölgyéből fel
Tehozzád, Uram!
A bűntől megbéklyózott kezek Feléd remegnek:
Segíts! Könyörülj! Irgalmazz! Bocsáss!
Mert elveszünk!
Te végtelen, mindenható szeretet,
Te irgalmas, hatalmas Itélelhező segits!
Kell, hogy segíts, mert elveszünk.
Nézd a szenvedéseinket,
Véres verítékekkel öntözött, könnyekbe áztatott ke-
nyerünket

És bocsáss!
S a könnyfátyolos szemek mögé remény lopózik:
Volt nagypéntek, kell, hogy legyen
Allelujás feltámadás!

KRISTÓF MÁRTA.

— IDŐJÁRÁS: Felhősödés, a hőmérséklet csökkenése és egyes vidékeken havazás várható.

— Árvíz következtében több ponton szünetel a forgalom. Bucurestiből jelentik: Az árvizek következtében a következő vasútvonalakon szakadt meg az összeköttetés Zorleni—Horga, Sacuseni (Székelyhíd)—Simleul Silvaniei (Szilágysomlyó). A Zastavna—ocnai vasútvonalat ismét megnyitották.

— Halálos autógázolás Budapesten. Budapestről jelentik: Tegnap este Pál Endre mérnök az Erzsébet-híd pesti hídfőjénél autójával előzni akart egy villamost és egy gépkocsit. Az autót meg is előzte, de közben gépkocsija felszaladt a gyalogjáróra, ahol Göncz József MÁV altiszt és felesége haladt. A gépkocsi elgázolta a házaspárt és Göncz a helyszínen meghalt, feleségét könnyebb sérülésekkel kórházba szállították. A gázoló mérnököt őrizetbe vették.

— Berlinben cáfolják a birodalmi gyűlés összehívásának hírét. Brüsszleből jelentik: A Havas-ügynökség berlini tudósítás alapján közli, hogy a német fővárosban mitsem tudnak a Reichstag közeli összehívásáról, miként azt a külföldön híresztelték.

— Amerika visszahívta varsói konzulát. Washingtonból jelenti a Rador: Az államminisztérium hivatalos jelentése szerint Németország felszólította az Egyesült Államok kormányát, hogy a varsói amerikai konzult hívja vissza. Az Egyesült Államok kormánya kénytelen volt a felhívásnak eleget tenni, azonban a kérdéssel kapcsolatos jogát fenntartja.

— Közös angol-francia bélyegek kerülnek forgalomba. Londonból jelentik: Az angol és francia postaügyi miniszterek elhatározták, hogy a tengerentúli postaküldeményeket közös angol-francia bélyeggel bérmentesítik, hogy ezzel is nyilvánítsák a francia-angol együttműködést.

— Miniatur mozgókórház a hegyek közt. A német egészségügyi hatóságok korszerű gondolatot valósítottak meg, amikor Ausztria egyes nehezen hozzáférhető hegyvidékein a szétszórtan élő parasztok orvosi ellátása céljából „egészségügyi kocsi” (Gesundheitswagen) állítottak üzembe. A miniatur vándorkórház személyzete mindössze egy orvosból meg egy ápolónővérből áll, felszerelése viszont a lehető legteljesebb.

Dal a hústalan napokról

Talan, — bizony kurtán hangzik,
hej, pindurka két szótag,
a nyelvtanár úgy mondaná,
hogy a talan fosztó rag,
most a húshoz jön a talan,
heti kétszer untalan,
azt jelenti, hogy hetenkint
lesz két napunk hústalan.

Hála Isten, hogy már végre
kijött e bölcs rendelet,
amely szerint hét két napján
húst enni már nem lehet,
úgyis a hús gonosz átka
köszvény, csúz meg podagra,
nem árt, ha a húst lenyomjuk
hétről csak öt adagra.

Nagy az öröm, nagy a vígság
az állatok körében,
a sok ökör, borjú, disznó
alig fér már bőrében,
a hústalan kettős napnak
hosszánakat zengenek,
zavartalan szaporodnak
és meghízhatnak, — ez remek.

A fogyasztók a hús árát
szépen zsebre elteszik,
és belőle a paloták
egész sorát megveszik,
a fogyasztók gazdagodnak,
szegényednek hentesek,
nem tetszenek nekik napok,
melyek hústól mentesek.

Kövér asszony, kövér férfi,
aki mind jó húshoz van,
nem búsul, nem siránkozik,
hogy van két nap hústalan,
hogy hetenkint kétszer nincs hús,
bizony az nem aggasztja,
e két napon saját zsíriját,
saját húsát fogyasztja.

KORÓ PAL

MINT TOROKÖBLÍTŐ-SZER GÁTAT EMEL A VESZÉLY ELLEN

— 2000 éves római vízvezeték vizét használja négy német község. A nyugatnémetországi Eifel-vidéken nemrég a rómaiak korából származó, körülbelül 2000 éves vízvezeték fedezték fel. Az ókori vízvezeték ma is olyan kifogástalan állapotban van, hogy négy szomszédos község vízellátásának biztosítására lehetett felhasználni.

— Halálos szerencsétlenség. Halálosvégű baleset érte Sepreus (Seprős) községben Filip Tudor 85 éves embert. Az idős ember a kútba zuhant és ott megfulladt. Az aradi ügyészség a temetési engedélyt megadta.

(—) Megtámadta a detektívet. A timisoarai (temesvári) rendőrség egyik detektíve az erzsébetvárosi Martirul Ciordas uccában figyelmes lett két gyanús külsejű egyénre, akiket igazolásra szólított fel. Az egyik férfi igazolta is magát, de a másik kijelentette, hogy nincsen nála igazolvány. A detektív erre felszólította, hogy kövesse a rendőrségre. Amikor elindultak, az ismeretlen férfi rávetette magát a detektívre és fojtogatni kezdte. A megtámadott detektív erőiesen védekezett, de a támadó letépte róla a kabátját és azután futásnak eredt. A detektív üldözőbe vette, azonban mégis sikerült elütnie. A rendőrség széleskörű nyomozást indított a veszedelmes ember kézrekerítésére és másnap kézre is került az ismeretlen férfi, akiről megállapították, hogy Kapitány Lajosnak hívják és régen keresett katonaszökevényvel azonos. Elfogták az öccsét, Kapitány Józsefet is, aki szintén katonaszökevény. Kapitány Lajost a detektív megtámadásáért átadták a katonai ügyésznek, amely hatósági személy elleni erőszak miatt emel vádat ellene. Öccsét átadják illetékes csapattestének, ahol szökés miatt kell felelnie.

— Tömeges letartóztatások Bombayban. Bombayból jelentik: A tegnapi zavargások miatt a rendőrség 217 embert vett őrizetbe.

— A banati gabonapiacra a búza és tengeri iránt mutatkozik kereslet, míg a többi gabonanevelés iránti érdeklődés csendes. A piaci árak a következők: Búza 540, tengeri 435, korpá 330, zab 550, muharmag 1050, napraforgómag 950, tökmag 1500, árpa 520 lei százkilónként. A lóheremag 40 és a lucernamag 62 lei kilónként.

(—) Születések. Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Csóti József, Petz Mária Ilona, Magurean Ana, Culescu Moise, Schifferer Alojzia, Nagy Imre.

(—) Halálozások. Meghaltak: Balogh Rozália, született Bürgési nyolcvankét éves, Reiningger Ilona született Hoffmann ötven éves, Bicskei György ötvenkilenc éves, Schuler János negyvenöt éves nyomdász, Balog András négy hónapos.

Mozi

MŰSOR:

Péntek, március 22.

APOLLO: A tizenhárom szék (német film).
CAPITOL: Az emigránsnő (francia film).
CORSO: Tűz a határon (német film).
SCALA: Hotel Imperial (angol film).

Új regényünk husvétkor köz- lését ingyen kezdjük és minden új elő- fizetőnk elsejéig kapja a lapot

(—) A katolikus borbélyok húsvétkor zárva tartanak. Erhardt Péter józsefvárosi borbélymester kezdeményezésére a katolikus vallású borbély- és fodrászmesterek nagyrésze elhatározta, hogy a húsvéti ünnepek alatt zárva tartják üzletüket. Ezen mesterek üzletel vasárnap egész nap zárva maradnak, míg hétfőn délelőtt nyitva tartanak. Hétfőn délután azonban bezárják üzletüket. A borbély és fodrászmesterek ezúton is felszólítják katolikus szaktársaikat, hogy üzletüknek a katolikus húsvéti ünnepeken való bezárásánál egységesen járjanak el.

(—) A Déli Hírlap szegényalapja javára S. olvasónk száz, özvegy Sándor Józsefné pedig kétszáz lelt adományozott. Újfént kérjük lapunk olvasóit és barátait, hogy a húsvéti ünnepek alkalmából gondoljanak azokra a szegényekre, akikkel a sors mostohán bánik és jószívű felebarátok támogatása nélkül még egy falat kenyeret sem juttat nekik. Ezek részére kérünk néhány lelt, hogy a Feltámadás ünnepén némi örömet szerezhessünk nekik.

FOTO LEICA

fényképezőgépek, kellek, felszerelés

Szines filmek

Laboratórium, előhívás, másolás.
TIMISOARA I.

(—) Az 1939. évi szeptember 10. előtti útlevelek láttamoztatása. Megírtuk, hogy a bucarestii rendőrprefektúra közleményt adott ki, amely szerint mindazok az útlevelek, amelyeket még 1939. szeptember 10-ike előtt bocsátottak ki férfiak részére, a belügyminisztérium rendelete alapján érvényüket veszítették. Ezekkel az útlevelekkel csak akkor lehet külföldre utazni, ha azokat előzőleg a bucarestii rendőrprefektúra útlevelesztályánál láttamoztatják. Az erre vonatkozó kérvényhez azonban csatolni kell az illetékes hadkiegészítő parancsnokság által kiállított és a kérvényező katonai helyzetére vonatkozó bizonyítványt. Csak ennek a bizonyítványnak az alapján láttamoztathatók minden különleges illeték nélkül ezek az útlevelek. Mindazok az útlevelek, amelyeket 1939. szeptember tizedike után állítottak ki, továbbra is érvényesek. Ez a rendelkezés városunkba még nem érkezett meg.

Fűszer- és csemegekereskedő segéd

megbízható, hosszabb gyakorlattal bíró,

felvétetik

ELES L., Bratianu-uca 1. ARAD

(—) A színes fényképezés csodái. Benser Walter, a Leica fényképezési művek szakértője, másfél óráig élvezetes előadást tartott a színes fényképezésről. A nagyszámú közönség felkészült érdeklődéssel hallgatta az előadást és bámulta a bemutatott színes fényképeket, amelyek szinte a csodával határosak. Tavasz, nyári, őszi és téli felvételek színpompája gyönyörködtette a nézőket. A fényképek plasztikusak, mélyek és tiszta színűek. Az előadás a hallgatóság számára értékes élmény volt.

(—) Előadás a Dobrogeáról. Borza Alexandru dr. tanár, a Természetbarátok Egyesületének elnöke, vasárnap, március 24-én délelőtt féltizenkettőkor a műfegytem termében a Csodaszép Dobrogea címen előadást tart. Az előadás, amelynek látogatása díjtalan, bizonyára nagy érdeklődést kelt előre mindazokban, akik a szabad természet szépségének rajongói.

(—) Derék betűszedő halála. Schultz János betűszedő negyvenöt éves korában meghalt. Derék munkása volt szakmájának és élénk résztvevő a grafikai munkások egyesületének tevékenységében évek előtt a Déli Hírlap korrektora volt. Halálát gyászolja özvegye, született Sussák Anna, két lánya és nagyszámú rokonság.

A finn béke Németországnak nagy előnyt jelent

Az öröm és a kétségbeesés, a felszabadulás és az aggodalom keveréke mutatkozik azokban a hírekben, amelyek a világ minden részéből érkeznek és a finn-szovjet békekötéssel foglalkoznak. Minél közelebb van a hírforrás az események színhelyéhez, annál kevertébbek ezek az érzelmek. A skandináv sajtó a nagy feszültség pillanatnyi enyhülése mellett szinte egyöntetűen annak a véleményének ad kifejezést, hogy az északi államokat súlyos csapás is érte.

A távolabb eső és más szempontokból bíráló olasz lapok azt emelik ki, hogy a békekötés magában véve olyan ajándék az emberiségnek, amelyet mindentől függetlenül nagyra kell értékelni. A tengerentúlról a megbecsülés és tisztelet hangjai szállnak Európa felé, ugyanekkor az Egyesült Államok közvéleménye nagyjából egységes a helyzet megítélésében és úgy látja, hogy a moszkvai béke magán viseli a jelleget, amelyet már maga ez az elnevezés is felidéz az amerikai gondolkodásban.

Most, hogy a nagy esemény lezajlott és a világnak volt néhány napja, hogy nyugodtan gondolkozzék azon, mi is történt tulajdonképpen, meg lehet állapítani, hogy az európai és amerikai közvélemény távolról sem egységes. Maguk az elsősorban érdekelt finnek rendkívüli tárgyalagosságról tettek tanubizonyosságot s ennek a tárgyalagosságnak szinte drámai erejű kifejezése volt Tanner külügyminiszter beszéde. Ezekből a higgadt és mégis belső izgalomtól fűtött mondatokból olyan kép alakul ki, amelynek ismeretében Helsinki csak egyféleképpen dönthetett.

Kétségtelennek látszik, hogy az angol és a francia miniszterelnökök bejelentései a készen álló segítségéről megfeleltek a tényeknek, ugyanakkor azonban Svédország és Norvégia nem adott módot arra, hogy a segítség hatékonyan, tényleges formában jelentkezzen. Ezek után bizonyos kétség fogadja azt a svéd tervet, hogy a finn védelmi vonalak elvesztése és a védelmi lehetőségek egészen rendkívüli méretű megnyírálása után a négy északi állam mégis csak kösön katonai szövetséget. Önkénytelenül felvetődik a kérdés: van-e még gyakorlati haszna ilyen lépésnek, amelynek három hónappal ezelőtt még mérhetetlen befolyása lett volna nemcsak a finn események, de talán az egész világpolitika alakulására.

Nehéz olyan forrást találni, amelynek véleményét teljesen tárgyilagosnak lehet elfogadni az egész ügyben. Aránylag legobjektívabb még Amerika lehet; számára a földrajzi és politikai távolság egyaránt megkönnyíti az események bírálatát. Nos, tekintélyes amerikai újságok és politikusok egy pregnáns mondatban foglalták össze a moszkvai béke első következményeit: a finn háborút Svédország veszítette el. Elvesztette nemcsak abban az értelemben, hogy politikai magatartásával eleve szűk korlátokat szabott a finn védelem idejének hanem abban az értelemben is, hogy a békekötés után saját biztonságáért jobban kell aggódnia, mint valaha.

A meleg tengerek felé irányuló orosz nyomás olyan támpontokra tett szert, amelyek nem annyira a finnekkel, mint inkább a többi skandináv államokkal szemben érvényesítik hatásukat és a politikai konstelláció következtében más megítélés alá esnek, mint akár a világháború előtti helyzetet.

Ismeretes, hogy a XX. század elején a skan-

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJSZAKAI SZOLGÁLATA

Pénteken, március 22-én a következő gyógyszerterek tartanak éjszakai szolgálatot:

Belvárosban az Alba Iulia utcában levő Kun gyógyszerter.

Gyárvárosban a Traian téren levő Kigyó gyógyszerter.

Erzsébetvárosban a Miron Costin uca sarkán levő Merkler gyógyszerter.

Józsefvárosban a Preyer uccában levő Ungváry gyógyszerter.

Mehalában a Corvin gyógyszerter és Fratelian (Újkesodán) Panajoth Ernő gyógyszerterá állandó éjszakai szolgálatot tartanak,

dináv államok az orosz óriás nyomásával szemben német garanciákkal rendelkeztek.

Akkoriban Oroszország az antant politikai szervezetének volt egyik oszlopa, Németország pedig a hármasszövetség vezető hatalmaként irányította külpolitikáját. A két csoport igyekezett egyensúlyt tartani és Németország mint az orosz világhatalom valószínű ellenfele saját érdekeivel egyezőnek tartotta a skandináv területek nyugalmát. Ma a helyzet annyiban változott, hogy egy nyomatókos német-orosz együttműködés korszakában a skandináv kérdés legfeljebb mint tárgyalási anyag szerepelhet Moszkva és Berlin között mindaddig, amíg ez a két hatalom azonos utat keres céljai felé. Így hát Stockholm joggal aggódik, hogy ha rendkívüli értékes ércszállítási menetében bármilyen okból zavar áll be, fontossága is csökkenhet Berlin szemében s ezzel együtt ismét előtérbe kerülhet minden olyan probléma, ami eddig a finn védelmi vonalakon tört meg.

Világszerte kétségtelennek tekintik, hogy a moszkvai béke újabb előnyös pozíciót jelent Németország számára abban a diplomáciai mérkőzésben, amely a háborús állásokért folyik. A nyugati hatalmak, részben a saját maguk elé szabott nemzetközi jogi korlátok miatt, nem tudták segítségüket érvényesíteni. A berlini sajtóban viszont napok óta állandóan visszatér a kérdés: elintéztnek lehet-e az északi ügyet tekinteni, nem nyúlnak-e a nyugatiak más eszközökhöz? Mert ha igen, akkor hiábavaló volt a finnek hősi áldozata, csak úgy, mint a svédek óvatossága, sem a háború, sem az esetleges belső nyugtalanság csapásaitól nem sikerült megmen-teni Észak birodalmát.

Mozi

Hotel Imperial

— A Scala-mozi filmújdonsága —

Bíró Lajos nagyszerű színműve úgy tartalmánál, mint feldolgozásánál fogva szinte tolatódon követelte a megfilmesítést. Az amerikaiak ezt a kínáló alkalmat nem is hagyták kiaknázatlanul és elkészült a Bíró-darab filmváltozata, melyet most mutatott be a Scala-mozi. A történet maga közismert. A nagy világháború idején sokszor előfordult, hogy egy-egy város vagy falu naponta többször is cserélt gazdát. Így történik a darabban is. Szonja szobalány az egyik lemergi szállodában és a magyar csapatok kivonulása után öngyilkos lesz. Mély rejtély borítja öngyilkossága okát és a titoknak ezt a leplet akarja fellebbenteni nővére, Anna frontszínésznő, aki ezért az oroszok bevonulása után is Lembergben marad. Ott marad Almásky magyar huszárfőhadnagy is, akit Szonja hűgá halála miatt okol. Kiderül azonban, hogy Alting százados kergette a halálba. Alting, aki az oroszoknak kémkedik. Összetalálkozik Almáskyval, aki leleplezi és agyonlövi. Ezer veszélyen át Almásky eljut a központi hatalmak táborába és az ő értesülései alapján megindul az offenzíva, mely sikerrel jár. Közben Lembergben az oroszok elfogták Annát, akit kémkedéssel vádolnak és halálra ítélnék. Az ítélet végrehajtására azonban nem kerül a sor, mert megjelennek a felszabadító csapatok. Anna és Almásky, akik a veszélyben megszerették egymást, egymáséi lesznek. Van ebben a filmben jelenetek, melyek pergetése közben szinte elfelejtjük, hogy színházban vagyunk, annyira valóságosak. Almásky főhadnagy szerepében Ray Milland nyújt nagyszerű alakítást, ha egy kissé amerikanizálódik is a magyar főhadnagy. Isa Miranda Anna szerepét alakítja és csodálatos szépsége szinte lenyűgözi a nézőt. Egy orosz tábornokot Reginald Owen játszik és kitűnő komikusnak bizonyul Kurt Bois. A rendezés — amerikai filmről levén szó — amerikai stílus.

Egy nő, aki negyvenhat napig aludt...

*Jól érzi magát, semmi baja és várja a husvétot,
hogy karácsonyfát gyújtson, mert a karácsonyt átaludta.*

Gyermekkorunknak kedves meséje volt Csipkerózsika története, aki száz esztendeig aludt és csak a daliás királyfi csókjára nyitotta fel szemét. Ezt a mesét néhány évvel ezelőtt az Egyesült Államokban már lekopirozta az élet: egy fiatal leány egyhuzamban átaludt, ha nem is száz esztendőt, de legalább is jónéhány hónapot. Annak idején az újságok hasábjait irták róla.

Csipkerózsika csodálatos meséje most, — némi módosulással — Budapesten is megismétlődött. Korek Julia, Aradi ucca 28. földszint 5. szám alatti lakásán 1939 december 14-én elaludt és csak 1940 január 29-én ébredt fel, tehát negyvenhat napot, kishiján hét hetet aludt egyfolytában.

Főlkerestük az 56 éves Korek Juliát és beszélgettünk vele az esetről.

— Maig sem tudom, mi történhetett velem, — kezdi mesélni csendes hangon a régies bútorzatú, kétszobás lakás deresedő haju, szikár főbérőnlője — csak arra emlékszem, hogy december 14-én délután fáradtnak, gyengének éreztem magam. Megittam egy csésze teát és már este hatkor lefeküdtem. Az ágyban néhány percig még gondolkodtam, hogy mit is vegyek majd magamnak karácsonyra, azután elszenderültem.

Amikor felébredtem, egyedül voltam itthon. Kipihentnek, de nagyon gyengének éreztem magamat.

Megnéztem az órát. Fél tíz volt, öt perccel. Világos volt, tehát délelőtt. Jó nagyot aludtam, — gondoltam magamban — aztán felkeltem és kinéztem az ablakon. Elcsodálkozva láttam, hogy csupa fehér az ucca, óriási hótömeg borítja a környéket, pedig este, amikor lefeküdtem, még híre-hamva se volt a hónapnak. Fehér karácsonyunk lesz! ez volt első gondolatom és nagyon megörültem neki.

— Mikor tudta meg, hogy a karácsony már egy hónapja elmúlt?

— Tíz órákor bekapcsoltam a rádiót, hogy meghallgassam a híreket. Nagy bosszúságomra a hírekben csupa olyan eseményre utaltak, a melyekről előző napon szó se volt, sem a rádióban, sem az újságokban.

Éppen el akartam zárni a készüléket, amikor egyszerre csak újra megszólal a bemozdó: Ma, január 29-ike, hétfő... Első pillanatban arra gondoltam, hogy rosszul hallok, de aztán még többször előfordult a nap ismertetésében a január 29-iki dátum. Csaknem elájultam az izgalomtól. Azt gondoltam, valami nagy bajom esett, megbomlott a felfogásom, vagy talán meg is örültem. Heves szívdobogást kaptam és nem mertem kimenni a szobából, pedig nagyon éhes voltam.

FÉRFIGYELŐ AZ ÚJ CSIPKERÓZSA

— Hogyan tudta meg a valóságot?

— Délben hazajött az albérlőm, Rétai István, aki megállt az ajtóban s egy darabig némán fűrészelve és sajnálkozó tekintettel nézett rám, majd így szólt:

— Nagyságos asszony, az Isten áldja meg, legalább egy szót mondjon végre, hogy mi van magával!

— Nem tudom, feleltem — azt hiszem, megörültem.

Albérőlnök felragyogott az arca.

— Csakhogy megszólalt végre! — kiáltott fel, hetedik hete hasztalan faggattam! — Aztán elmondotta, hogy csakugyan január 29-ike van, én december 14-ike óta némán fekéüdtem, néha felnyitottam a szememet és fel is keltem, de úgy viselkedtem, mint az alvajáró. Megittam a tejet, amit ő egy bögrében a kezembe adott, aztán lefeküdtem és aludtam tovább. Nem akartam elhinni, amú Rétai mondott. Azt hittem, hogy csak vaskos tréfa. Erre újságokat vett elő a zsebéből, azokon is január 29-iki dátum van. Most már el kellett hinnem, hogy csakugyan negyvenhat napig aludtam.

— És orvost nem hívtak közben a hozzátartozói?

— Nincs énnekem senkim. Még a háziakkal sem igen érintkezem. Itt csak Rétai lakik, az albérlő. De mert hogy azért ettem, fel is birtam kelni és amint ő mondja, lázam nem volt, a pulzusom elég rendszeren vert és mert tudta, hogy engem orvos még soha életemben nem vizsgált meg,

napról-napra azt várta, hogy majd csak rendbe jövök és megszólalok. Szófukar természetem van, néha napokig nem szóltam más alkalmakkor is egy szót sem. Rétai azt képzelte, hogy most is ilyes-

mi van velem. Arra nem gondolt, hogy én akkor is mindig aludtam és semmiről sem tudtam, amikor fenn voltam néhány percig.

— Szóval Rétain kívül senki sem tudott a dologról?

— Senki, ha csak ő nem szólt róla valahol. Én hozzám soha senki nem járt. Gyermekkorom óta embergyűlölő vagyok. Különösen a férfiakat gyűlölöm.

JÓL ESETT A HOSSZÚ PIHENÉS

Felkapja fejét és élesen mondja:

— Engem még nem csókolt meg férfi soha! Pedig szép és gazdag lány voltam. Összesen huszonhét kőröt kosaraztam ki, köztük egy török arisztokratát is, akivel Bécsben ismerkedtem meg. Azóta elszegényedtem, megöregedtem és egyedül maradtam, de nem bántam meg, hogy nem mentem férjhez.

Korek Julia tehát nem mindenben hasonlít a mesebeli Csipkerózsikához.

— Nincsenek utókövetkezményei a másfélhónapos alvásnak? — kérjük.

— Semmi. Felébredésem után két hétig diétát tartottam. Gondoltam, nem szabad hirtelen sokat és nehezet enni. Most már rendszeresen eszem, alszom és

Nagyszombat

Nagyszombat ünnepe a mély megilletődés és az Ur Jézus halottaiból való feltámadására való várakozás napja. A Nagyszombat előkészítés a husvét nagy és szent ünnepére. Délelőtt megtartják a katolikus templomokban a különböző szenteléseket és a délelőtti nagymise közben a harmadnapja néma harangok ismét visszanyerik ércszavukat és hirdetik, hogy közeledik a feltámadás és Jézus Krisztus diadalmasan, glóriától övezve kilép a sírból.

A KATOLIKUSOKNAL

A nagyszombati istentiszteleti sorrend a katolikus templomokban a következő:

A püspöki székesegyházban reggel félnyolc órákor lesz tűzszentelés, husvét gyertya szentelése és keresztvíz szentelése. Délelőtt kilenc órákor ünnepélyes nagymise, amelyet Kayser Lajos nagyprépost mond. Délután hat órákor zsolozsma és utána szertartás a szent sírnál, majd feltámadási körmenet. A körmenetet Pacha Ágoston megyés püspök vezeti, a székesegyházba visszajövet Te Deum és áldás a Szentséggel.

A belvárosi plébániatemplomban reggel nyolc órákor tűzszentelés, gyertyaszentelés, keresztvíz szentelése, majd nagymise, mondja Plesz József kanonok-plébános. Este nyolc órákor a Dóm feltámadási körmenete után a templomban feltámadási ünnepség lesz.

A gyárvárosi plébániatemplomban reggel félnyolc órákor tűzszentelés, husvét gyertya és keresztvíz szentelése. Délelőtt kilenc órákor nagymise, mondja Heintschel Ernő segédlelkész. Este félnyolc órákor feltámadási körmenet.

A erzsébetvárosi plébániatemplomban reggel nyolc órákor tűzszentelés, gyertyaszentelés és keresztvíz szentelése. Ezután nagymise, amelyet Pater Stefan Christ provinciális tart. Este hét órákor feltámadási körmenet.

A józsefvárosi plébániatemplomban reggel nyolc órákor tűz-, víz- és gyertyaszentelés, jóvendölések, litánia, kilenc órákor nagymise, mondja Metzger Márton dr. prépost-plébános. Este félnyolc órákor német prédikáció, mondja Metzger Márton dr., utána feltámadási körmenet. Kedvezőtlen időjárás esetében a körmenet egy más szombaton megy végbe.

A meánai plébániatemplomban reggel nyolc órákor tűz-, husvét gyertya és keresztvíz szentelése. Utána nagymise, mondja Pater Imre. Este hét órákor feltámadási körmenet.

A REFORMATUSOKNAL

Nagyszombat este hat órákor a józsefvárosi templomban Debreczeni István vezető lelkész prédikál. A Gyárvárosban este hét órákor Ajtay Gábor lelkész prédikál. A Chisoda-noui (újiskodai) református egyházban szombat este nyolc órákor Nits István lelkész bibliórát tart.

AZ UNITARIUSOKNAL

Nagypénteken délután öt órákor bibliai részt olvas Nagy Zoltán lelkész.

A DÉLI HIRLAP BUCURESTIBEN

a következő kioszkokban kapható:
Calea Victoriei és Bdul Elisabeta sarok
Calea Victoriei és Bdul Academiei sarok
Str. Lipsicani, az Elite kávéházzal szemben
Str. Academiei, Union és Stanescu szállodák-
kal szemben
„Carpati“, Esplanade szállodával szemben
„Literatura“, Calea Victoriein

sokkal frissebbnek érzem magam, mint azelőtt.
Csak éppen röstellem ezt az egész dolgot.

— Miért?

— Mert... mert olyan különös ez, ami velem történt. Nem igaz?

— Hát bizony, csakugyan elég különös...

— Milyen álmait voltak a különös hét hét alatt? — érdeklődünk tovább.

— Nem álmodtam én semmi mást, csak azt, hogy karácsony volt. Nagyon szép karácsony. És azt sajnálom, hogy ez nem volt igaz.

Hirtelen felélénkül:

— De azért lesz nekem karácsonyom: husvétkor! Nagyszombaton gyujtom meg a gyertyákat a fácskán. Számomra az idén Jézus feltámadásakor lesz születése. Azt hiszem, a jó Isten nem haragszik meg rám ezért. Hiszen én nem tehetek róla, hogy átaludtam a karácsonyt...

S. F.

Apróságok

Sir John Simon kincstári kancellár bejelentette a napokban, hogy a háború Angliának naponta hat millió fontjába kerül. Egy statisztikus most kiszámította, mi mindenre lehetne felhasználni ezt az óriási összeget, ha béke volna. Többek közt minden angol munkanélküli férfi és nő napi öt font, tehát évi 1825 font segélyt kaphatna belőle. Minden öreg-ségi biztosítottak napi két font járadék jutna. London városa két hét alatt kifizethetné minden adósságát. Anglia naponta három kis cirkálót építhetne. És tetejében még — béke volna.

Stockholmi lapokban olvassuk, milyen megható módon jut kifejezésre a svéd fővárosban a lakosság rokonszenve a finn testvérméretet iránt. Erkkó finn követet tüntető lelkesedés fogadja mindenütt, ahol megjelenik. Néhány nap előtt egy nyilvános étteremben vacsorázott. Amint megjelent, a zenekar Sibelius Finlandiá-ját kezdte játszani és a vendégek felállva ünnepelték. Az ováció csillapultával asztalához lépett egy előkelő, estélyi ruhás hölgy, levette nyakáról szikrázó gyémánt nyakékét és átnyújtotta a követnek. Az ékszer román pénzben körülbelül egymillió lei értéket képviselt.

Meddig tarthat még a háború? Minden nap fölmerül ez a kérdés, nemcsak a háborús országokban, de a semleges népek között is. Ma egy angol miniszternek erre vonatkozó véleményét olvassuk a lapokban Capt. Euan Wallace szállításiügyi miniszter nyilatkozik róla, s többek közt ezeket mondja: „Nem osztom azoknak a véleményét, akik azt hiszik, hogy még a legközelebbi tél beállta előtt befejezhetjük a háborút...” Abban mindenképpen igaza van az angol miniszternek, hogy a levelek hullása egyszer már rossz jóslásnak bizonyult.

Egy kiváló muzsikushalt meg most Amerikában, Mr. Arnold Dolmetsch. Bár a neve német, francia származású volt s Bachnak egyik legegységesebb rajongója és legtehetségesebb interpretálója. Ötven évvel ezelőtt kezdte hirdetni, hogy Bach halálával hanyatlásnak indult a klasszikus muzsika. Ragyogó szellemességgel társalgó volt és hangversenyait rögtönzött konferanszokkal fűszerezte, amelyek épp oly gyönyörűséget szereztek hallgatóságának, mint a zenei produkciói. Mint verbéli francia, szeretett jól enni és ha társaságot hívott magához, kitett magáért, mint szakács is. Egy inyenceknek készült ebéd után, ahol a válogatottan finom ételek egész sora került asztalra, büszkén mondotta, hogy a sütséből-főzésből a család minden tagja kivette részét. „És mit csinált ön? — kérdezték kíváncsian a vendégek. „A salátát” — felelte a mester önérzetesen — „mert ahhoz kell a legjobban érteni.”

Erdélyi minorita szerzetes levelei Braziliából

Uiesztendő a campon. Boltok a víz alatt. A pokoli hőség áldozatai. Egy óriáshajó elindul bizonytalan útjára

XI.

Rio Grande do Sul, január. Az új esztendő hihetetlen forrósággal köszöntött be. A hőmérséklet ugorva emelkedik, Vízkeresztkor már 39.4 fokot mutat a hőmérő árnyékban. A vízvezetési víz langyos meleg, a mézszársekekben az újévi malac megromlott, a tej összefut, a falevelek fonyadnak, a folyóparton naponta több kocsi rothadt banánt és ananászt dobna a vízbe. Az avenidákön megjelentek a fagyaltos autóbussok, a mozgó cukrászdák. A fagyaltot a kalauz árulja, a fehérruhás vendégeknek, a kívülállóknak ugyanazt papírba csomagolva, nyalóka formájában kapják.

A strandok zsúfolva. A férfiak pizsamában, a leányok trikóban és könnyű köpenyben járnak az uccákon. Rioban a villamos második osztályán a nyitott kocsiokban, szabad utazni fürdőruhában az esti és a reggeli órákban. A tengerpartra vezető uton naponta átlag három autó jár szerencsétlenül. A rádió bement, hogy Rioban tizen, Buenos Ayresben reggeltől estig huszan haltak meg nap-szúrásban. A vízbefulltakról az újságok külön rovatot vezetnek, az öngyilkosokkal egy sorban. Ezekből is jut minden napra egy. Bukovinában ugyanakkor 41 fokos hideget mérnek.

AZ ELÖNTÖTT VÁROS.

Január 8-án körutra akartam indulni Urugua-yon és Argentínán keresztül Corumbába és Cuyabába. Azonban már az első napon megfájdult a fejem. Hiába vettem két óránként tust, hiába kanalizáltam a sorvetet, vagyis fagyaltot, a napszúrás félreismerhetetlen jelei mutatkoztak, amíg két Wildpasztilla nem szüntette meg a fájdalmat.

Minden jólélek eséréért imádkozott. Körmenetet

Milyen a brazil vendéglátás

A víz most csak két napig tartott, de néha egy héttig sem folyik le. Ilyenkor a lakások menynyezetére felkerülnek a függönyök, s a férfiak begyakorolják magukat a kneipolásba. Az első napon még fizetnek a portugálnak, de aztán ők maguk szállítják a családot a hátukon. Legérdekesebb volt, amikor a káplánt vitték a beteghez, s a leg-szomorubb, amikor egy csecsemő holttestét hozták, hogy kereszteljem meg, hátha van még benne élet. Egy fogfájós asszony lett volna a keresztanyja, a kít szintén az ura hozott a hátán.

A levegő kellemesen lehült és már lehet aludni éjszaka. Ekkor jönnek értem a Laboratorio Wild barátai a camporol, hogy ha a kolóniákat már megtisztítottam, az ő meghívásukat se vessem meg. Nem lesz éppen kintűnő dolgom, de látni fogok egy darabot a töretlen Braziliából.

Fischer Aladár barátom lelkekre kötötte, hogy ne pusztán szemléldő legyek itt, mint egy előkelő idegen, hanem csináljak is valamit. Ne csak nézzem, hanem éljem a brazilok életét. Kettős ok parancsolja tehát, hogy a meghívást köszönettel elfogadjam. Pronto. Ez más nyelven annyit jelent, hogy az ember vigyen magával némi ruhát, de semmi mást. Legfeljebb cigarettát és gyufát. Mert a vendéglátó vérgig van sértve, ha az ember nem fogadja el a vasúti, vagy hajójegyét, az autót és lovat, a lakást és ellátást. Még a borralalóval sem kell törődni. A borralaló Braziliában csak szórványosan ismert fogalom. Hajnalban indul a hajó a Guahyba molojáról be a Jacuhy és a Taquary vizeibe. (Az „y” indián nyelven vizet jelent. A hangsúly az „y” bea-tún van. Pl. Grávata-y). Öt folyó találkozik itt, a mondott három és a Sinos meg a Gravatahy. Három közülük akkora, min ta Duna, kettő mint a Tisza. Nagy gőzösök és uszályok járnak rajtuk, s hozzák lefelé a campok és kolóniák termését, fáját, állatait, s vizik fel a petróleumot, iparcikkeket, gépeket, szerszámokat. Tanuja vagyok egy Németországba készülő gőzös rakodásának, mely 30.000 zsák kávé, 10.000 zsák babot, 7000 zsák rizst, 20.000 láda zsírt, dohányt, bőrt, ipecacuanhát és carnauhát akkor átcsempészni az angol blokádt megkerülésével. Ha valaki majd azt olvassa a közeli napokban, hogy a „Santos” nevű hajót elfogták, hát ez volt az kéremszépen. (Közen a Santost saját legényisége stüllesztette el a nyit tengeren. A szerk.)

EGY KILO DOHANY 20—30 LEI.

Dohány szagával van tele a levegő. A parti raktárakban egész dohányhegyek állanak. A bálákon (4 60 kgr.) a felírás: claro, castanho, amarelo.

is tartottak a Novegantes-ek a második vasárnap s az eső nem maradt el. Beborult, jobban, mint kellett volna. Irtózatosan villámlik, dörög és szakad a zápor. Csuron vízesen érek haza, amikor megszólalnak a szirénák és tűzoltók, mentők, szivattyúk rohannak a külvárosok felé. Porto Alegreben 20.000 embert öntött ki az árvíz, január 14-én éjszaka. Két napig tutajokkal és csónakokkal jártak az emberek az alsó-városi uccákban.

Árvíz minden évben van Porto Alegreben. Túrelmetlenül várják a mozgó árusok és a gyermekek. Amint a piszkos hullámok ellepik a kocsit, megjelennek a zöldségárusok kétkerekű taligáikkal és szépen megvárják, amíg minden napos vevőik szolgálataikat igénybe veszik. A portugálnak fő az üzlet. Tudja, hogy sok embernek hivatalba, munkába kell mennie. Megvárja tehát, amíg sorra ajtót, vagy ablakot nyitnak s erős vállaira, vagy karjaiba kérezkednek. Közben a főzéléket is eladja, megbízásokat teljesít, elhozza a tejet, a húst, orvost vagy bábát. A gyermekek pedig, belegázolnak az áradatba. Egymást fürösztik s ha valami szenzáció adódik, éles füttyszóval hívják össze a végekről társaikat. A Menino Deus (Istengyermek) templomának tornyából végig látok az árvízöntött uccákon. Bizarr kép. Lovasrendőrök szügyig gázolnak a lében. A burity-pálmák levelei ráfekszenek a szeny-nyes áradatra, amelyben az élet tovább folyik, — mutatis mutandis. A vegyeskereskedésben a tulaj-donos mezítláb, felgyürt nadrágban méri a cukrot, meg a kukorica lisztet. A boltot a víz miatt nem lehet becsukni még éjjel sem. Egő lámpavilágnál a főnök ur a pulton vet magának ágat. Megtörté-nik aztán, hogyha sokat forgolódik, akaratlanul is, éjjeli fürdőt vesz.

Vagyis: világos, gesztenyeszínű és sárga. Kilója 2—3 milreis, 20—30 lei között váltakozik. Nem csoda, ha mindenki sodorja és szivja s így várja be, a mig kapitányuk berakja a rengeteg újságot, a postát s felszedjük a horgonyt. Az utasok csendes emberek. Néhány kereskedelmi utazó, hajcsárok, tejes emberek, kofák, gyermekek, pár katona, két apáca, egy diák és én Neis kanonokkal. A tejes ember a zsebébe nyúl és egy fekete kolbász darabot vesz elő. Bicskává előléptetett zseletpengével aprókat kanyarit belőle a tenyerébe, aztán szétmorzsolja. Egy szabályosan vágott kukoricalevél darabba csavarja ez

Egy fegyentelep cölöpökön

Pellerinemet a padra teritem s a tájat nézem. Eppen olyan, mint a Duna partjai Belgrád és Buziás között. Csak a fák és a nád mások. Ha sudár pálmák nem állanának ott a partoknál és ha ismeretlen madarak nem vijognának a levegőben, nem érezném magamat Braziliában. A szabályozatlan folyó igen sok szigetet és mocsarat alkot. A szigeteken marhák legelnek. A nagy fák alatt egy-egy viskó húzódik meg. A homokpadokon jacarék sűtkéreknek a napon. A lápok vizét ellepi a sok uszó növény és madár. Végeláthatatlan virágtenger, lótusz és nimfea-fajok sokasága. Olyanok, mint az álom. A minap egy csokorra valót kaptam belőlük, s hajlandó lettem volna elhinni, hogy színeiket egy lyoni selyemfonóban keverték. Rozoga bárkák közelednek dinnyehegyekkel megrakva. Más bárkákon fát, lóhere-kötegeket, hordókat usztatnak lefelé.

Jó egynehány fazenda és sitio következik ezután. Legérdekesebb közöttük az állami gazdasági fegyentelep egy félszigeten. Cölöpökre épített deszkaépületek drótkerítés mögött. Munka idején napsütésben, éjjel szunyogok közt élnek le életüket a rabok a szabadulás reményében. Mert Braziliában nincsen életfogytiglani fegyházbüntetés. Így tehát az is bizik, akit 50—60 évre ítéltek. Az 1937. november 10-én életbeléptetett új alkotmány értelmében halálbüntetés békeidőben csak a következő esetekben jár: ha valaki az ország területi épsége ellen vét, idegen hatalom javára vagy segítségével lázadást szít, perverz rablógyilkosságot követ el. Egy fegyenc a feleségét kíséri a hajóállomásra. A fegyvertelen börtönőr nyugodtan figyeli a bucsuzkodókat, s mustrálja a hajó utasait, nem érkezett-e új

VÁROSI SZINHÁZ

A CLUJI ROMÁN OPERA VENDEGJÁTÉKA

Szerdán, március 27-én, este fél 9 órakor:

LAKMÉ

Delibes operája

Csütörtökön este fél 9 órakor

CARMEN

Bizet operája

Pénteken este fél 9 órakor:

AIDA

Verdi operája

Szombaton este fél 9 órakor

Don Pasquale

Donizetti operája

Vasárnap délután 3 órakor félhelyárakkal

RIGOLETTO

Verdi operája

Vasárnap este fél 9 órakor:

TURANDOT

Puccini operája

Helyárak 20—120 lei. — 140 tagú együttes. Pazar díszletek és jelmezek

egészet, megnyalazza és összeragasztja, mint a cigarettát. Mert hát a kolbász nem hústötelék, hanem dohány a kolóniáról. A feketeség rajta a kiütözött pác, mint lecsipegett. Aztán rágyújt a magacsavarta a szivarra.

A hajóról Porto Alegre pompás látvány. A felhőkarcolókat a felkelő nap bearanyozza. Haragszó tölti be a tájat. A rakodó-daruk boszorkányos gyorsasággal emelnek ki autókat, kirakati üvegtáblákat, márványtömböket, fürdőkádakat, betonvasat. Elhaladunk a dokkok hosszú sora mellett, azután a vízi repülőállomást érintjük, s a hajógyár alatt befordulunk a Jacuhyba. Óvatosan kerülgetünk egy elsüllyedt uszályt, melynek teljes rakománya, 200 tonna cukor, bab, kávé és rizs odaveszett. A Jacuhy most igazán „édesvíz”. Aki kedveli a cukorszirupban úszó halat és teknősbékát, csakis itt kaphat ilyen nyalánkságot.

Minél beljebb haladunk, annál több bambusz sűrűséget látok hajladozni a víz szélén. A tiz, sőt tizenkét méter magas, erős nádszálak alatt rendszeren megbujik egy-egy halászcsonak. A vízen uszó lopótökök jelzik, hogy merre van kivette a háló és hol torkoskodik a krokodil. Wild Endre dr.

Helyreállott a buzias vasútvonalon a forgalom

A Timisoara (Temesvár) és Buziás közti vasútvonalon Uliuc (Üjlak) és Sacosul-turcesc (Törökszalkos) között, ahol a pályát a vadvíz elöntötte, néhány napon keresztül szünetelt a forgalom. A vizet sikerült elvezetni és a megrongált pálya helyreállítása után tegnap óta a forgalom ismét helyreállott. A pályaudvari forgalmi főnökség közli, hogy a menetrendbe felvett vonatok közül jelenleg ideiglenesen négy nem közlekedik. Nem járnak Timisoara (Temesvár) és Arad között 3203, 3206, 2087 és 2088, valamint Timisoara (Temesvár) és Turnu-Severin között az 1021 és az 1024 számú vonatok. Ennek folytán nem indulnak Timisoara (Temesvár) Aradra reggel 8 óra 20 perckor és délután 16 óra 25 perckor és nem érkeznek Aradról Timisoara (Temesvár)ra délelőtt 9 óra 32 perckor és este 19 óra 26 perckor a személyvonatok. Timisoara (Temesvár)ról nem indul Turnu-Severinbe a délután 17 óra 30 perces és nem érkezik Turnu-Severinből a reggel 9 óra 25 perces személyvonat.

KÖZGAZDASÁG

Gyógynövényeket beváltó fióktelep létesítése

A magyar gazdátársadalom lelkesen felkarolt minden olyan megmozdulást, amely gyógynövények gyűjtésével kapcsolatban eddig megnyilvánult. Mindennek ellenére még sem kaphatott erőre a gyógynövény gyűjtése olyan mértékben, hogy a vadon termő gyógynövények a vidéki sokgyermekes magyar családoknak időszaki kereseti forrást jelenthettek volna. Az EMGE gyógynövényt termesztő és gyűjtő szakosztálya elhatározta, hogy ezt a jövedelmi forrást gyümölcsöztetni kívánja és erre való tekintettel vármegyénként egy vagy több gyógynövényt beváltó fióktelepet óhajtott létesíteni.

Kérem a gazdaköri elnököket, hogy az EMGE alképviselőinek irodájában, Timisoara (Temesvár), I. Bulevardul Regina Maria 8. sz. alatt soronkívül jelentsék be, hogy ezen megbízatásra kiket ajánlhatnának. A javasolt személyek pontos címét is közölni kell. Csak olyan egyének ajánlatát kérjük, akik anyagilag megbízható, szorgalmas, munkás emberek és akik személyesen, vagy családtagjaik útján végezhe-

tik el a gyógynövény-gyűjtés és beváltás idényszerű munkáját.

A telep vezetőit az EMGE kioktatja a vadon termő gyógynövények gyűjtésére, szárítására, csomagolására, valamint az ügykezelés tudnivalóira vonatkozólag. A telep vezetői lesznek hivatottak a gyógynövény-gyűjtésnek a vidéken való szervezésére és vezetésére. A telepvezetőt jutalékos alapon fizetik. Ezekből megállapítható, hogy a legkomolyabb mozgalom indult meg, amelyet a magyar gazdátársadalomnak, saját szegénysorsú néprétegének anyagi helyzete érdekében feltétlenül fel kell karolnia. Ne egyéni, hanem közös gazdasági érdek szemüvegben keressük a megoldást az EMGE ezen úttörő gazdasági célkitűzését. Ez a mozgalom csupán egyetlen téglát jelent gazdasági életünk megerősödésének felépítésénél, de ha fokozatosan megvetjük az alapját több, kisebb jövedelmet biztosító kereseti lehetőségnek, akkor idővel mind nagyobb jövedelmi források kiaknázásával számolhatunk.

Meggyessi István

Pénzügyi bírságok nem csökkenthetők bizottsági tárgyalás nélkül

Megszűnt a minisztérium bírságleírási joga

A pénzügyi eljárás módosításáról szóló törvény — amely március 3-án lépett életbe — eltörli a kihágási bírságok közigazgatási úton való leírását. Ismeretes, hogy eddig a pénzügyminisztérium kihágási osztályának jogában állott, hogy az 50 ezer leii terjedő bírságokat 5 százalékkára, míg a nagyobb bírságokat azok 25 százalékkára csökkentse le. Az új módosító törvény szerint a jövőben bírságcsökkentés csak a minisztériumban létesítendő speciális bizottság véleményezésére lehetséges. Ezeknek a bizottságoknak összetétele és működése hasonló az adókievítő-bizottságokéhoz és a körülmények figyelembevételével a 100 ezer leit meg nem haladó bírságot öt százalékkára szállíthatja le. Az eltérés tehát főleg abban áll, hogy a bizottság dönt a kérdésben és nem a minisztérium igaz-

gatósága. Viszont a bizottság határozata ellen megengedettek azok a jogorvoslatok, amelyek az adókievítő bizottságok határozata ellen, tehát fellebbezés és felfolyamodás. Jogerős bírói határozattal jóváhagyott bírságot a bizottság nem csökkentheti, valamint azt sem, amely ellen a fél kellő időben nem élt fellebbezéssel.

Felmerült a kérdés, hogy a március 3-ika előtt megállapított, de még jogerőssé nem vált bírságok tekintetében helye van-e az egyszerű közigazgatási eljárásnak, vagyis annak, amelyben a minisztérium írja le a bírságot? A hivatalos álláspont az, hogy miután a törvénynek átmeneti intézkedése nincsen, így az alkalmazandó minden esetben, tehát a március 3-ika előtt már megállapított kihágások tárgyában is.

Nem emelhető a cukor ára

Rövidesen megjelenik az árellenőrzési törvény végrehajtási utasítása

A kereskedelmi minisztériumban elkészült a március 4-iki a termelés irányításáról és az árak ellenőrzéséről szóló törvény végrehajtási utasítása, a melyen még egyes javításokat tesznek. A törvény hatását illetően megállapítják, hogy a piacon készletek jelentek meg és ennél fogva egyes élelmiszeik ára (mint a kávé) eső irányzatot mutat. Ugyancsak lanyhultak az

árak a kézműszakmában és a köziparban is. A törvény 7. szakasza szerint létesült árellenőrző és ár-megállapító bizottság megkezdte működését és előbb a cukor árát vette tárgyalás alá.

A cukorárak emelését a bizottság nem engedélyezte.

Ezután több más cikk árát vette a bizottság tárgyalás alá.

Itt az ideje a gyümölcsfák tavaszi permetezésének. Mind erre, mind az összes további nyári ápolási munkálatokra vonatkozólag részletes útmutatást találhatunk Török Bálint EMGE igazgató nagy népszerűségnek örvendő, egy éven belül már második kiadást ért, A gyümölcsfák kártevői című könyvében. Megrendelhető az EMGE-nél. Ára 15 lei, mely összeg postai bélyegben is beküldhető Cluj (Kolozsvár), Str. Regală 16. szám alatt.

Románia kőolajtermelése. Bucurestiből jelentik: Az Argus a következő kimutatást közli a különböző kőolajipari társaságok napi kőolajtermeléséről: Március 15-én az Astra Romana 313 vagon, a Concordia 230 vagon, a Romano-America 197 vagon, a Steaua Română 192 vagon, az Unirea 177 vagon, a Columbia 170 vagon, a Creditul Minier 80 vagon, a Prahova 72 vagon, az IRDI 40 vagon, a Foraj Románesc 32 vagon, a Petrolul Românesc 24 vagon kőolajat termelt.

Paraszt gyapot a háziipar részére. Bucurestiből jelentik: A nemzeti szövetkezeti intézet nagyobb mennyiségű paraszgyapot vásárlására kötött megállapodást az erdélyi (erdélyi) háziipar szükségletének fedezésére.

Brailai és constantai gabonapiac. Bucurestiből jelentik: A gabonapiac tegnap a brailai és constantai kikötőkben eseménytelen volt. Galati-on az árpa 2500 leiel emelkedett vagononként és így 49 ezer 500 leiért cserélt gazdát.

Mit tartalmaz a hustalan napról szóló rendelet törvény?

A hivatalos lap március 19-i száma közli azt a rendelet törvényt, amely minden héten a szerdai és pénteki napot hustalan napokká minősíti. A rendelet törvény a következő főbb intézkedéseket tartalmazza: Március 19-től kezdődően minden héten szerdán és pénteken tilos marha és sertéshús fogyasztása úgy az éttermekben és más étkező helyeken, mint a magánlakásokban. Ezekben a napokon tilos a fenti húskok árúsítása úgy friss, mint konzervált állapotban. E napokat megelőző napokon (kedden és csütörtökön) a megszárazott nem vághatnak sem marhát, sem sertést. A fenti rendelkezések elől kivételt képeznek a kórházak és szanatóriumok beteget, aki orvosi rendeletre ezeken a napokon is fogyaszthatnak húst. A szárnyasok (baromfi) és a hal fogyasztása szerdán és pénteken is szabad, szárnyasokat mindennap szabad vágni. Ama éttermek tulajdonosai, amelyek nem alkalmazkodnak a fenti rendelkezésekhez, a március 4-i árellenőrzési törvényben előírt bírságokkal sújtják és súlyosabb esetekben az éttermüket ideiglenesen, vagy állandóan bezárják. A rendelet törvény március 19-én lépett életbe.

Valuták hivatalos árfolyama. (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti): Holland forint 74.93—76.80, belgas 23.94—24.56, angol font 567.87—582.08, dollár 141.10—143.17, francia frank 3.24—3.31, cseh korona 4.68—4.77, svájci frank 31.67—32.50, szlovák korona 4.68—4.77. Ezekben az árfolyamokban a harmincyolc százalékos felár is bennfoglaltatik. A következő árfolyamok felár nélkül értendők: drachma 0.999—1 és 1.60—1.62, dinár 2.89—3.05, német márka 40.50—41.50 és 49—50, pengő 26.50—27, olasz lira 7.17—7.17, leva 1.60—1.68, zloty 0—19.

Magyar cégek vásárolnak romániai tengerit. Az egyes gabonaföldeseken magyarországi cégek nagy tételekben vásárolják a romániai kukoricát, amelyért jó árat fizetnek és erős devizákat adnak.

Áprilisban új tavaszi vásár lesz. A március 14-én és 15-én tartott timisoarai (temesvári) nagyvásár az árvíz miatt nem sikerült és ezért a város elhatározta, hogy április 18-án és 19-én új tavaszi nagyvásárt tart.

A bodegák és közfürdők aviatikai bélyegkötelezettsége. Az Aviatikai Alap pénztárának vezetősége március 13-án rendeletet adott ki, amely szerint a közfürdők jegyei, valamint a bodegákban fogyasztott cikkekkel szülő speciális blokkok aviatikai bélyegkötelesek. A rendelet szerint az öt leinél kisebb összegű fürdőbélépőjegyek illetékmentesek, az 5—19 lejes jegyekre egy lejes, 20—200 lejes jegyekre két lejes, a 200 lejen felüli jegyekre öt lejes aviatikai bélyeg ragasztandó. A bodegák a 19 leinél nagyobb összegű fogyasztások esetén blokkot kötelesek adni, az ecélra szolgáló szelvényes (cotoros) fűzetből, amelyekre a következő aviatikai bélyegek ragasztandók: 20—99 lejes fogyasztás esetén 1 lei, 100—10.000 lejes fogyasztás esetén 2 lei. A rendelet azonnal életbelépett.

Aláírták a román—olasz fizetési egyezményt. Bucurestiből jelentik: Az olasz—román külkereskedelmi vegyes bizottság tegnap befejezte munkáját. A tárgyalások a legszívélyesebb mederben folytak. Megvizsgálták az összes kereskedelmi és fizetési kérdéseket és megállapították az árucserreforgalom kereteit 1940 év végéig. Ugyancsak vizsgálat tárgyává tették a két ország közötti gazdasági együttműködés valamennyi lehetőségét. Megkötötték a fizetési egyezményt, amelyet olasz részről a bucarestii olasz követ és Agostino, az olasz delegáció elnöke, román részről pedig Christu külkereskedelmi miniszter írtak alá.

Életbelépett a Budapesti Mezőgazdasági Kiállítás és Tenyészállatvásár utazási és vízumkedvezménye. A nagy vasúti vízum, vásárlási és devizakedvezmények olyan hatalmas utazási kedvezményt váltottak ki az idén tavasszal, hogy jogosan feltételezhetjük, elvárhatjuk, hogy tenyészállományunk komoly értékekkel fog gyarapodni. A háborús szenvedélyek csillapodtával azt hisszük, kevés olyan útlevelel bíró ember lesz, aki szét ne nézne egy kicsit a világban. Itt kell megjegyeznünk, hogy kollektív útlevelel nincs, csakis egyéni útlevelel lehet utazni. Zsidó vallású román állampolgárok nyújtsák be sürgősen vízum iránti kéréseiket (melyben pontosan feltüntetendő az utazás célja), mert a konzulátuson igen feltorlódik a munka. A kéréshez útlevelel, kiállítási igazolvány és revízió átment állampolgársági bizonyítvány szükséges. Szerdán, 20-án életbeléptek a vasúti, vízum, devizakedvezmények s április 13-ig tartanak. A kiállítási igazolvány (melynek alapján a kedvezmények igénybevehetők), bármely menetjegyirodában beszerezhetők. Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál az EMGE Cluj, Str. Regală 16. Telefon 21-58.

Színház Művészet

Páris és a romantikus kor zenéje

Ezen a címen tartott előadást Michail Emil, a városi zeneiskola tanára, a romániai francia egyetemi kör előadás-sorozatának keretében, a kereskedelmi liceum dísztermében. Ha van valaki, aki e tárgykörrel hivatottan beszélhet, úgy bizonyára Michail professzor az, mert páratlan zenei történeti otthonossága, eszményi zeneisége, a világosság városával, az egyetemesség francia kultúrával való meghitt viszonya, egyaránt arra képesítik, hogy minden életelevenségével feltámassza számunkra azt a bűbajos hajdani kort, amelyet már csak messzi elhervadtságában érzünk, mint nagyanyáink szekrényében a leventulálatot. Az eszmei vállalkozás sikerült. Ismét hús és vér lett, ami régesrég csont és hamu. Megelevenedett számunkra az egykori Páris és láttunk egy nagyszerűen érdekes társadalmat feltámadni, amelynek számára minden a lélek és az érzés, ahogyan az áthletett előadó mondotta. Csak az tud így beszélni, aki maga is művész, hisztórikus, kutató, akinek magának is annyira eszmei hazája a világosság városa, hogy meg tudja hallani azt, amit az ódon kövek beszélnek. Sunt lacrimae rerum, — mondja a latin költő. A dolgoknak is vannak könnyeik. A dolgoknak is van életük. Ezt érzi és érzékelteti Michail tanár is, mikor az ezerarcú és ezerszínű Párist teszi számunkra láthatóvá, lelkes szemlélete prizmján keresztül. Rövid esztétikai fejtegetés után már benn voltunk a hajdani élet kellős közepében. Egymásután láttuk vonulni azokat, akik ama kor izlését, vágyait, elgondolásait mozgatták. Írók, zenészek, kiválóságok véget nem érő menete: Berlioz, Felician, David, Liszt, Chopin, Wagner, Hugo, Staei, Garcia, Paganini és ki tudná elmondani, még mennyien. Gautier képzelésének bűbajos szülötte a Mademoiselle Mopin, sem hiányzott a sorból, ahogy furesán különösen jellemzi eme kor végső elhajlásait. Szép volt ez az előadás és nagyszerű, minden legapróbb részletre kiterjedő kortörténeti meghittségében. Igazi reveláció, ahogyan csak egy romantikus tud a romantizmushoz hozzászólni. De miért mondjuk, hogy volt? Michail tanár előadására legalább egyelőre felesleges a mult időt alkalmazni. Mert azok a képek, amelyeket élénk idézett, még sokáig fognak rengedezni lelkünkben és előadásának lényege hallgatói számára mindig megmarad, mint nemmúló utazási emlék az emberiség egy olyan időszakába, amelyhez már csak igen kevesen tudnak ilyen pompásan visszavezetni.

(Flaneur)

A magyar színtársulat husvéti műsora

A gyárvárosi sörgyári Colosseum színházteremben működő magyar színtársulat igazgatósága a husvéti ünnepekre a legváltozatosabb műsort állította össze. Husvét vasárnapon és hétfőn három előadás lesz és mindkét ünnepen délután három órakor olcsó helyezés, míg hat és kilenc órakor rendszer helyarával lesznek az előadások. Az igazgatóság kéri, hogy mindenki idejében gondoskodjék jegyekről. A husvét előadások jegyeit már ma, pénteken délelőtt tíz órától kezdve árúsítani az elővételi pénztár a Colosseumban. Az ünnepi előadások is pontosan kezdődnek és az esti előadások után villamosok állanak a közönség rendelkezésére.

A GYÁRVÁROSI SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Szombaton este 9 órakor: Szibil (Jacobi operettje. Hevesi Miklós igazgató felléptével).
Vasárnap délután 3 órakor: Obsitos (Hevesi Miklóssal a címszerepben).
Vasárnap délután 6 órakor: Szibil. (Rendes helyárral.)
Vasárnap este 9 órakor: Túl a Nagykrivánon. (Farkas Imre operettje.)

DÉLI HIRLAP
automata telefon száma: 28-10

SPORTSEMÉNYEK

A finn olimpiai bizottság elhatározta, hogy megrendezi az olimpiát

A finn olimpiai bizottság kedden határozott a helsinki olimpia kérdésében. Miután a szakszervezetek kedvező jelentéseket tettek a kormány is ragaszkodik a verseny megtartásához, a bizottság elhatározta, hogy az olimpiát megtartják és minden előkészületet megtesznek annak megrendezésére. A finn olimpiai bizottság hivatalos átirattal értesítte a nemzetközi olimpiai bizottságot az olimpia megtartásáról.

Az olimpiai versenyek rendje a következő lesz:

Közös rendezésben játsszák le vasárnap a CAMT-Victoria A-ligás meccset és a Chinezul-Gloria B-ligás bajnoki mérkőzést

A csapatok vezetői megegyeztek abban, hogy a két mérkőzést közös rendezésben bonyolítják le vasárnap a Banatul-pályán. Eszerint tehát a Chinezul-Ilsa-Gloria B-ligás bajnoki mérkőzést előmérkőzésként negyedháromkor kezdik, utána pedig negyedöt órai kezdettel kerül sor a CAMT-Victoria A-ligás bajnoki mérkőzésre.

Kijelölték a március 31-iki B-osztályos mérkőzések játékvezetőit. Március 31-én a B-osztályban szereplő csapatok bajnoki mérkőzést játszanak. Ezekre a mérkőzésekre a központi bíróbizottság a következő játékvezetőket küldte ki: Gloria — Jiul bíró Tepeneag, Vulturii-Chinezul, bíró Darázs István, CFR Severin — CFR Simeria, bíró Iser, Mineul — Mica, bíró Rusu Gabriel, Electrica — Sparta, bíró Weinert.

Európa — Olaszország 10:6. Rómában a Circus Maximusban az Amerikába készülő európai ökölvívó válogatott mérkőzése. A magyar Frigyes az olasz Cortenzitől, a magyar Szigeti Masinatól szenvedett pontozásos vereséget.

A 10.000 méteres idej gyorskorcsolyázó világranglista a következő: (Az idej eredmények alapján három helyen történt változás az első 10 helyezett között.) 1. Charles Mathisen (norvég) 17:13.5 mp. 2. Ivar Balangrud (norvég) 17:14.4 mp. 3. Ake Seyffarth (svéd) 17:16.2 mp. 4. Armand Carlsen (norvég) 17:17.4 mp. 5. Erling Hagen (norvég) 17:19.0 mp. 6. Hidvéghy László (magyar) 17:19.6 mp. 7. Oskar Mathiesen (norvég) 17:22.6 mp. 8. Milka Staksrud (norvég) 17:23.2 mp. 9. Max Stiepl (német) 17:25.1 mp. 10. Karl Wazulek (német) és Jan Langedijk (holland) 17:23.2 mp.

Elmarad az olasz-belga mérkőzés. Tekintettel arra, hogy az olasz szövetség nem vette fel a nemzetközi programjába a belgák elleni válogatott mérkőzést, úgy lehet venni, hogy ebben az évben egyáltalán nem lesz olasz-belga találkozó.

Julius 20: megnyitás, július 20—23: atlétika, július 20—augusztus 2: labdarugás; július 20—augusztus 2: vívás, július 21—25: öttusa, július 21—24: görög-római birkózás, július 27—29: Szabadstílusú birkózás, július 22—augusztus 4: vitorlázó repülés, július 26—30: vitorlázás, július 24—27: céllövés, július 25—26: súlyemelés, július 26—30: kerékpár, július 26—augusztus 2: uszás és vízpoló, július 20—31: torna, július 30—augusztus 2: evezés, augusztus 4: zárőünnepély.

Magyar teniszezők győzelme San Remóban. A nemzetközi teniszversenyen a férfi páros bajnokságot a Gábori-Asboth-pár nyerte meg, amely 4:6, 0:6, 6:4, 6:2, 6:3 arányban legyőzte a Stefani-Kanapela párt. A férfi egyesben a német Framm győzött az olasz Romanili felett. A női egyest a magyar Kovács nyerte meg, a német Ullsteinnel szemben. A női párosban bajnok lett a Tonelli-Sandonnino-pár, míg a vegyes párosban a Romanini-Tonelli-pár győzött.

Vereséget szenvedett a Ferencváros Zágrábban. A Ferencváros csapata kedden Zágrábban vendégszerepelt, ahol a Gradjanszky együttesétől 5:1 arányú vereséget szenvedett. A magyar csapat fáradtan és kedvetlenül játszott, egyébként a játékosok a lábukban érezték még a mult vasárnapi nehéz mérkőzést.

A román válogatott csapat Londonban és Párisban. A román-angol válogatott mérkőzést a mult év decemberében kellett volna lejátszani az angol fővárosban. A nemzetközi helyzet azonban úgy alakult, hogy a mérkőzést kénytelenek voltak lemondani. Hír szerint Tilea Viorel, londoni román nagykövetség közbenjár az angol szövetségéknél, hogy létrehozza az elmaradt román-angol válogatott labdarugó-mérkőzést, amelyet a nyár folyamán rendeznének meg. Amennyiben a román válogatott elutazik az angol fővárosba, úgy számítani lehet arra is, hogy visszautaztában Párisban is megállapodik, ahol a francia nemzeti válogatott ellen játszana.

A magyar szövetség küld játékvezetőt a jugoszláv-román mérkőzésre. A román és jugoszláv válogatott csapatok március 31-én mérkőznek össze erejüket. A két ország labdarugószövetsége nem egyezett meg a játékvezető személyét illetően, éppen ezért a tavaszi idej első nemzetközi mérkőzésére a magyar szövetség küld ki játékvezetőt.

Ceaureanu vezeti a jugoszláv-román ifjúsági mérkőzést. A két ország nagy válogatottjának mérkőzése előtt a válogatott ifjúsági csapatok találkoznak. A román központi bíróbizottság a nagy mérkőzésre Tica Iliescu és Mielu Petrescu játékvezetőket jelölte határbíróként, míg az ifjúsági mérkőzést Ceaureanu vezeti.

Rádió

PÉNTEK, MÁRCIUS 23.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Keleti dalok és táncok hanglemezzel. 12.45: Könnyű zene hanglemezzel. 13.20: Időjelzés, előadások, művészeti és kulturális hírek, sport. 13.30: Julea Vasile és zenekara hangversenyez. 14: Rádió ujság. 14.20: A Julea zenekar folytatja hangversenyét. 15: Rádió hírek. Radio Romania. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Műszaki posta. 19.17: Egyházi zene hanglemezzel. 19.35: Magyar nyelvű hírek. Radio Romania és Radio Bucuresti. 19.45: Előadás. 20.10: Walkürök 3 felvonásos dalmű közvetítése. 21.15: Rádió ujság, sporthírek. 22.55: Francia, német, angol és olasz nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 10: Református istentisztelet. 11: Hírek. 11.15: Egyházi ének és szentbeszéd. 12.15: Evangélikus istentisztelet. 13.20: A Budapesti Hangverseny Zenekar. 14.45: Hírek. 15: A rádió szalonzenekara. 17.10: „Szent Ambrus emlékezete” Hangfelvétel. 17.45: Időjelzés, időjárás, hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Gyászszolozsma a kőbányai templomból. 19.30: „A szent kereszt.” Előadás. 19.55: Hegedű hangverseny. 20.15: Hírek. 20.35: J. S. Bach: „János Passió.” Közvetítés. 22: Hírek. 23.30: Hírek. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.

Budapest II. 20.15: Zongora hangverseny. 21: Hírek. 21.25: Zenekari művek hanglemezzel. 22.35: Időjárásjelentés.

SZOMBAT, MÁRCIUS 23.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Román dalok és táncok hanglemezzel. 12.45: Könnyű zene hanglemezzel. 13.20: Időjelzés, előadások, művészeti és kulturális hírek, sport. 13.30: A Serenda zenekar hangversenyez. 14: Rádió ujság. 14.20: A Serenda zenekar folytatja hangversenyét. 15: Rádió hírek. Radio Romania. 18: Országőrök órája. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Színházi és filmkrónika. 19.17: Híres dalénekesek lemezei. 19.55: Magyar nyelvű hírek. Radio Romania és Radio Bucuresti. 20.05: Előadás. 20.20: Ének hangverseny. 20.45: Rádió ujság. 21: A rádió postája. 21.15: Tánclemezek. 22.10: Rádió ujság, sporthírek. 22.30: Jazz szerzemények. 22.55: Könnyű zene hanglemezzel. 23.45: Francia, német, angol és olasz nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.45: Ébresztő, torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.15: Ifjúsági rádió. 11.45: Mit nézzünk meg? Előadás. 13.10: Kamarakórus. 13.40: Hírek. 14: Hanglemezek. 15.30: Hírek. 16.15: „A Szent Sír lovagjai.” Előadás. 17.45: Időjelzés, időjárás hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.5: Ének hangverseny. 18.45: Rádióposta. 19.15: Szalonzene. 20.25: „Macskák és cicák.” Előadás. 21.10: Az Operaház Zenekara. 21.50: Művészi sportdíjak. Előadás. 22.40: Hírek. 23.10: Cigányzene. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Magyar tánclemezek.

A világháború egyik legmerészebb kémkedése

Német kém látogatása egy angol lőszergyárban

Székelyi Nyíri László ny. vezérkari ezredes, a kftűnő katonai szakíró rendkívül érdekes és lebilincselően izgalmas könyvet írt arról: **Hogyan dolgoznak a kémek?** Ma, amikor annyit hallhatunk és olvashatunk erről a témáról, különösen aktuális ez a könyv, amelyben az elméleti, tudományos rész mellett

érdekesnél érdekesebb kémtörténetek egész sorával ismerkedünk meg.

A könyv egyik legérdekesebb fejezetét az alábbiakban szövegszerűen közöljük:

„A LEHIDEGVÉRÜBB KÉM”

Köztudomású, hogy 1917-ben a német tenger-alattjárók már igen érzékeny károkat okoztak az ántántnak, különösen Angliának. Ebben az évben a brit vezérkarnak már komoly gondokat okozott a hadsereg céljait szolgáló ércmennyiségek előteremtése. Jól tudták ezt a központi hatalmak hadvezetőségei is, éppen ezért állandóan

nyilvántartották a búvárnaszádharc okozta azokat a károkat, amelyek az ellenségek ellenálló-képességének megtörését célozták.

Az alábbi kémtörténet, amelyet angol forrásokból merítettem, hátborzongató képét nyújtja annak a vakmerőségnek, amellyel a központi hatalmak némely fanatikus ügynöke dolgozott.

1917 őszén vagyunk. A német nagy főhadiszállás egy Sch. nevű megbízottal tárgyalt. Tudomására hozza, hogy az angol municíós minisztérium, a beérkezett hírek szerint, zavarban van. Arra gondol, hogy a hadsereg részére szükséges ércet a magánházakról leszerelhető kilincsek és rézfogantyúk bevonásával szerezze be. Ez a német megbízott azt a feladatot kapta, hogy látogasson el a h...i lőszergyárba,

szerezze meg ott az angol lőszermiszter egy fontos rendeletét, amely a nyersanyaghiány mérvét kellőképpen megvilágítja.

Sch. első dolga volt megállapítani — ez természetesen már Angliában történt — milyen is az a Morison angol ezredes, aki a lőszergyártás legfőbb irányítója.

„MORISON EZREDES FELÜLVIZSGALJA ANGLIA ÉRC-TARTALÉKÁT”

Pár nap múlva felment hozzá és álnév alatt,

mint egy találmány tulajdonosa, mutatkozott be. Morison azonban teljesen elzárkózott az „angol üzletember” kívánsága elől és a szó szoros értelmében kitessékelte látogatóját. Itt tehát Sch.-nek több keresnivalója nem volt. Azt azonban megállapította, hogy természetesen hasonlít Morissonhoz. Csupán az ezredes hajának színe volt előtte probléma, mert míg ő szőke volt, addig az ezredesnek fekete haja volt.

Amikor Sch. Morisson ezredes irodáját a minisztériumban elhagyta, szállóbeli lakására ment és két napig törte a fejét, mitevő legyen.

Látogassunk most el

abba a lőszergyárba, ahová Sch.-nek be kellett jutnia.

Az angol municíós minisztérium legnagyobb gondja

Megkérdezte a gyár igazgatója, miben állhat az ezredes szolgálatára.

Morisson előadta, hogy

a lőszermiszteriumnak most a legnagyobb gondja, miként kerítse elő azokat a nyersanyag-készleteket, amelyekből a hadvezetőséget a német búvárnaszádharc aggasztó mértékben foszt meg.

Nyugodt, de határozott hangon elkérte Churchill legutóbbi erre vonatkozó rendeletét, amely bizonyos adatokat és kimutatásokat is tartalmazott.

John R. Spark angol mérnök néhány idevonatkozó adata szerint Morisson ezredes tényleg betekintést nyert a kérdéses és ránézve olyan nagyon fontos miniszteri rendeletbe. Ez rámutat arra, miként lehetne ércet és vasakat az ország felhalmozott készleteiből előteremteni. Így felhossa a rendelet, hogy a Somme mentén 7—8 millió tonna kilőtt gránátot lehetne összeszedni. A Hyde Parkból 300 ezer tonna vasat előkeríteni. Az építőanyagok felhalmozott vaskészleteit is igénybe lehetne venni. Olvasztókemencék felállítására is rámutat a rendelet, amelyek ezeket az anyagokat feldolgoznák stb.

Ezek után Morisson ezredes végigjárta az egész gyárat, feljegyzéseket csinált, majd legteljesebb elismerését kifejezve, úgy a vezérigazgatóval

Itt a parancsnoksági irodában nagy sürgős-forgás volt, mert a londoni lőszermiszteriumból a következő telefonértesítés érkezett:

— Morisson ezredes ma délelőtt önökhöz megy. Szolgálati működésében a legmesszebbmenőleg támogatandó. Lőszermiszterium.

Tizenegy óra tájban hatalmas autó futott be a gyár udvarába. Magastermetű, fekete haja, elegáns úr szállt ki belőle egyenruhában.

Szólaltassuk meg az erre vonatkozó egyik német leírást és kövessük ebből az eseményeket:

— Morisson ezredes vagyok, — mutatkozott be az autóbendég. — Nyílt parancsom, amelyet ezenfelül felmutatok, arra utasít, hogy szemlét tartsak önöknél. Kérem, kövessenek az irodába...

Bent az irodában Morisson helyet foglalt. Szemben vele a gyár vezérigazgatója ült és annak titkára. A vezérigazgató nem nagyon barátságos hangulatban volt. Mintha gyanakodott volna. Elkérte Morissontól nyílt parancsát, figyelmesen nézegette, vizsgálta. A beszélgetés ennek ellenére simán indult meg.

és környezetével, mint az osztályvezetőkkel barátságosan kezelt fogva, eltávozott.

A KÉT MORISSON EZREDES

Spark mérnök, aki Morisson látogatásánál jelen volt, pár hét múlva Londonba utazott és Morisson ezredest kereste hivatalosan.

Legnagyobb meglepetésére azonban

Morisson ezredes helyett egy másik ezredest talált ott, aki magát Morissonnak nevezte.

Egyik kinos jelenet a másikat követte. Az ezredes határozottan állította, hogy ő Morisson, a mérnök pedig nem akarta elhinni. Morisson kijelentette, hogy két Morisson az angol hadseregben nincs, csupán egy és az ő. Ezzel az ezredes a szomszéd szobából két tisztársát hívta be, akiket fölkerített, mondják meg nyíltan és őszintén, hogy hívják őt?

A végén kisült a turpisság.

Az ezredes, aki az angol lőszergyárt meg szemlélte, természetesen nem volt más, mint Sch., a németek idváló, hidegvérű megbízottja, aki magát Morisson angol ezredesnek, a lőszergyártás irányítójának, a lőszermiszter jobbkezeének adta ki.

Sch.-t méltán nevezi a történelem a legújabb idők egyik leghidegvérűbb és legbátrabb hírszerzőjének.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: álláskeresés, elveszett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő- és gyógyhely hirdetések szavankint egy leu. Levelezés és házasság nem közölhető, minden más rovatban szavankint kettő leu. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Brătianu 3. II. kerület: Popovici trafik, Piata Badea Cărta 8. — Kardos-trafik, Piata Traian (szerb templom mellett) Grósz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Flauder-trafik, Piata Lăhovari IV. kerület: March-trafik, Piata Küttl. — Nógrády-trafik, (Corso mellett). — Schmidt-trafik, Piata Dragalina 6. Telefon 45—06. — Vittek-trafik, Bul. Carol 54. — Galröczy-trafik, Strada Brătianu 15/a. Telefon: 45—13.

Alkatmazás

Fiatalkelmefestő állást keres. Címeket a kiadóba kérem „S. D. R.” jelgére leadni. 899

Lakas

Modern déli fekvésű 5 szobás lakás II. emeleten május 1-re kiadó. I. Str. I. G. Duca 8. E. K. Thomas. 608

Keresek 1 szobás fürdőszobás bútorozott garzón-lakást a központban esetleg reggeli és ebéd koszttal. Címeket a kiadóba kérem „Garzon” jelgére. 859

Keresek

téglagyár részére szakértő

üzemvezetőt,
mechanikust,
téglaégetőt,
tégларakót.

Pályázók jelentkezzenek pénteken, szombaton és vasárnap, a nap bármely órájában, a Savoy-szállóban.

Autótelep

Harisnya stoppolást, ruhanemű javítását olcsón és pontosan vállaljon I. Jenő herceg ucca 24. Aschenbrenner. 908

Autó-telep

Telekkönyvezett ház Kardos-telepen eladó. Bővebbet a kiadóban. 908

Angol bőrgarnitúra, tölgy könyvtárszekrény, íróasztal, Czapka-zongora, jutányosan eladó. I. Str. Ady 2. (Palace-ház) III. em. 10. 765

Gyermek sportkosci jó állapotban eladó. II. Str. Vasilie Cărlova 7. 867

Makulatura
kapható a
Déli Hírlap
kiadóhivatalában

Tartós hullám

a legmodernebb készülékkel és gép nélkül

Waltrich

fodrász

II. Traian-tér 8. szám,
a hatos villamos megállójánál

Szép akar lenni?

Használjon KULKA-féle *Ullom-estkrémet, Ullom-tejszappant és Ullom-pudert, három szímben.* Kapató kizárólag a

Városi

gyógyszertárban

a „Fekete Sashoz” az Arany Szarvas épületben I. Piata I. C. Brătianu.

Hirdessen a Déli Hírlapban!

MEGHÍVÓ

A timisi királyi helytartóság területén működő élelmezési munkaadó iparosok céhe, Timisoara székhellyel, alapszabályainak 22. és 24. pontjai értelmében 1940 évi március hó 31. napján délelőtt 11 órakor a timisoarai kereskedelmi és iparkamara (I. Bulev. Regele Ferdinand 3. első emelet) ülés-teremben tartja

évi rendes közgyűlést,

amelyre a céh valamennyi tagját tisztelettel meghívják.

Amennyiben a közgyűlés határozatképes nem lesz, úgy azt 1940. április 1-én délelőtt tizenegy órakor tartják ugyanazon a helyen és ugyanazzal a tárgysorozattal. Tekintet nélkül a megjelent tagok számára, ez a közgyűlés határozatképes lesz.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó és két tag kijelölése a jegyzőkönyv hitelesítésére.
2. A vezetőség évi jelentésének előterjesztése és jóváhagyása.
3. A céh 1939 évi zárszámadásának és mérlegének bemutatása és elfogadása.
4. A céh 1940 évi költségvetésének bemutatása és elfogadása.
5. Esetleges indítványok.

Timisoara, 1940 évi március hó 20. napján.

Petru Olariu
elnök.

Ioan Balasiu
titkár.